

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, star@star.dk
Marianne Jansteen Eskesen, maja@star.dk
Mette Pedersen, mepe@star.dk
Charlotte Hvid Olavsgaard, cho@star.dk

Høringsvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Akademikerne kvitterer hermed for høringen om indførelse af seniorpension.

Overordnet er Akademikerne tilfredse med indførelsen af seniorpension, som vi ser som en klar forbedring af den nuværende seniorførtidspension. Den nye seniorpension vil være en del af fundamentet for det gode og lange arbejdsliv, og vil styrke sikkerhedsnettet for de seniorer, der vil det lange arbejdsliv.

Akademikerne mener dog, at seniorpensionsordningen kan forbedres. Fx ved at lempe adgangen til fleksjob for seniorer med en væsentlig og nedsat arbejdsevne i forhold til det seneste job, der dog ikke fuldt ud opfylder seniorpensionens krav til nedsat arbejdsevne. Dette bør der ses på ved en revision af reformen af førtidspension og fleksjob, da en sådan forbedring vil styrke sikkerhedsnettet for de seniorer, der vil det lange arbejdsliv, og dermed bidrage til arbejdsudbuddet i de kommende år.

Akademikerne mener, at man allerede – som der er lagt op til i lovgivningen – kan søge om, og få truffet en afgørelse om, man kan tilkendes seniorpension fra 1. januar 2020.

I Akademikernes øjne bør den midlertidige ordning – hvor det er kommunerne, som træffer afgørelse om tildeling af seniorpension – hurtigst muligt overgå til en central statslig myndighed. Denne nye myndighed bør senest være etableret den 1. januar 2021.

På vegne af Akademikerne

Benn Gandløse Vestergaard
Cheføkonom
D: 31425236
E: bv@ac.dk

Akademikerne er talerør for 425.000 offentligt og privat ansatte og udgør den akademiske fagbevægelse

Den 25. november 2019
Sagsnr. S-2019-806
Dok.nr. D-2019-31511
bv/mab

AKADEMIKERNE

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

Nørre Voldgade 29, 2. sal
DK - 1358
København K.

T +45 3369 4040
E ac@ac.dk
W www.ac.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og
Rekruttering

2300 København S

Svar på Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

25. november 2019

J.nr. 19-56535

Ankestyrelsen har følgende bemærkninger til indholdet:

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Til § 1, nr. 13, § 26 c:

Tel +45 3341 1200

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at omfanget af den langvarige tilknytning til arbejdsmarkedet skal dokumenteres eller sandsynliggøres. Når det seneste job er identificeret, skal der laves en beskrivelse af de arbejdsfunktioner, som personen har udført, med henblik på at vurdere arbejdsevnen i forhold til seneste job. Desuden skal der foreligge dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i seneste job. Der vil typisk være tale om dokumentation i form af lægeerklæringer, hvor personens helbredsmæssige udfordringer og funktionsevne beskrives.

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsen bemærker, at kravet om dokumentation af ressourcer og udfordringer i seneste job vanskeliggøres, hvis den seneste ansættelse ligger flere år tilbage i tiden. Da der ikke er krav om aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, vil der forekomme tilfælde, hvor seneste job ligger meget langt tilbage i tiden.

Til § 23, stk. 2:

Det fremgår af § 1, nr. 24, at Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg skal være klageinstans for kommunens afgørelser efter kapitel 3 a i pensionsloven.

Overgangsreglen i § 23, stk. 2 vedrører den situation, hvor kommunen den 1. januar 2020 ikke har færdigbehandlet borgerens ansøgning om seniorførtidspension.

Vi vil foreslå, at der også tages stilling til borgerens mulighed for at få sin sag afgjort af Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg efter reglerne om seniorpension i den situation, hvor borgeren har fået afslag på seniorførtidspension i kommunen og derfor har påklaget afslaget til Ankestyrelsen. Det kan være både før og efter den 1. januar 2020, inden for klagefristen på 4 uger.

Det vil være af betydning at få denne mulighed afklaret i overgangsreglerne, idet det kan få betydning for tidspunktet for retten til seniorpension, hvis borgeren opfylder betingelserne for seniorpension.

Det vil især være af betydning, hvis borgeren ikke opfylder betingelserne for seniorførtidspension, men opfylder betingelserne for seniorpension.

Økonomiske bemærkninger:

Ankestyrelsen vurderer, at der vil komme klagesager om retten til seniorpension for de borgere, som ikke opfylder kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet eller kravet om en varigt nedsat arbejdsevne på højst 15 timer ugentligt.

Derudover vil der kunne komme klagersager om brøkpension, fordi kredsen for brøkpension udvides med borgere, der modtager seniorpension.

Til gengæld vil man kunne forvente et fald i antallet af klagesager om tilkendelse af ressourceforløb og jobafklaringsforløb, idet en del af den gruppe borgere fremover vil modtage seniorpension.

Samlet set vurderer Ankestyrelsen, at lovforlaget er udgiftsneutralt for Ankestyrelsen.

Venlig hilsen

Pernille Fejfer

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Til

Marianne Jansteen Eskesen, maja@star.dk, Mette Pedersen, mepe@star.dk og Charlotte Hvid Olavsgaard, cho@star.dk og star@star.dk

25. november 2019
Jeres j.nr.:19/07359

Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har sendt udkast til forslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (indførelse af seniorpension) i høring. Høringen vedrører flere af ATP's forretningsområder, herunder Udbetaling Danmark, hvorfor nærværende høringssvar afgives på vegne af ATP og de af ATP administrerede ordninger.

ATP
Kongens Vænge 8,
3400 Hillerød

Tlf.: 70 11 12 13
Fax: 48 20 48 02

www.atp.dk

Varetagelse af seniorpension i Udbetaling Danmark

Det fremgår af lovforslaget, at kommunerne fra 1. januar 2020 og indtil en statslig myndighed kan overtage opgaven, skal varetage administrationen af tildelingsopgaven. Ligeledes fremgår det, at Udbetaling Danmark fra den 1. januar 2020 skal varetage opgaven med tilkendelse af seniorpension til personer bosiddende i udlandet.

CVR-nr.: 43405810

Telefontid:

Mandag – onsdag: 8.00-16.00

Torsdag: 8.00-18.00

Fredag: 8.00-15.30

Seniorpension skal være en ny ydelse, der skal beregnes som 'Ny førtidspension', hvilket blandt andet omfatter reglerne for eventuel samlever og reglerne for kommunal medfinansiering. Der lægges ligeledes op til, at Udbetaling Danmark i samme periode skal varetage de samme opgaver forbundet med seniorpension, som Udbetaling Danmark i dag varetager for førtidspension (ny ordning).

Udbetaling Danmark skal give besked til seniorpensionisten og kommunen, hvis Udbetaling Danmark tre måneder i træk registrerer indkomster ved arbejde, der overstiger, hvad der svarer til 212.300 kr. årligt, og hvis pensionisten i indtjeningsperioden samtidig arbejder, hvad der i indtjeningsperioden svarer til mere end 15 timer om ugen. Dernæst er det tilkendelsesmyndigheden, der vurderer, om der er grundlag for at gøre pensionen hvilende. Pensionen kan ikke gøres hvilende med tilbagevirkende kraft. Pensionsudbetalingen genoptages, når pensionisten anmoder om det, og omfanget af arbejde og indkomst ikke længere er til hinder for det. Vi forudsætter, at Udbetaling Danmark får besked fra kommunen, når kommunen træffer afgørelse om, at en seniorpension ikke længere skal være hvilende.

Det bemærkes indledningsvist, at Udbetaling Danmark først vil kunne sikre en fuld implementering af seniorpension med virkning fra den 1. januar 2021. Fra den 1. januar 2020 og året ud vil Udbetaling Danmark dog kunne udbetale seniorpension under forudsætning af, at ordningen håndteres præcis som en 'Ny førtidspension'. Dette

betyder følgende for udbetalingerne i 2020 (hvilket uddybes nedenfor i notatet):

- Det vil ikke være muligt at kommunikere til borgerne som "seniorpensionister". De vil i stedet i kommunikationen fremstå som førtidspensionister. Borgerne vil dog ved udbetalingens opstart modtage en orientering om, at fejlen rettes, når ydelsen er implementeret i den nye pensionsløsning.
- Konteringen af og statsrefusionen relateret til seniorpension udbetalt i 2020 vil være den samme som for førtidspension tilkendt efter 1. juli 2014. Udbetaling Danmark kan dog etablere en markering af de cpr-numre, der modtager seniorpension. På denne baggrund, vil det være muligt at foretage en manuel opgørelse af de samlede udbetalinger af seniorpension i en given periode.
- Det er ikke muligt systemunderstøttet at kontrollere seniorpensionisterne for indkomst eller arbejdstimer i 2020, og dermed oplyse kommunerne om, hvorvidt modtageren i en periode på minimum 3 måneder i træk har arbejdet, hvad der svarer til gennemsnitlig 15 timer om ugen. Udbetaling Danmark foreslår derfor at kommunerne varetager kontrolopgaven i 2020.

Bemærkninger til administration af ordningen om seniorpension

Udbetaling Danmark har ved sin vurdering af opgaven med at implementere og administrere udbetaling af seniorpension, samt tilkendelse af seniorpension til personer bosat i udlandet, forudsat at seniorpension i videst muligt omfang administreres som ny førtidspension. Herunder, men ikke begrænset til:

- At der indbetales bidrag til obligatorisk pensionsordning, ATP og SUPP for modtagerne af seniorpension på samme måde som for førtidspensionister, herunder at der for seniorpension, på samme måde som for førtidspension, gives dispensation til november 2020 i forhold til indberetninger og indbetalinger til obligatorisk pensionsopsparing.
- At Udbetaling Danmark skal ansøge om pension fra EU/EØS på vegne af borgeren på samme måde som ved ansøgning om førtidspension.
- At tilkendelsen af seniorpension til personer bosat i udlandet følger praksis for tilkendelse af seniorførtidspension (bortset fra de specifikke fravigelser, der følger af reglerne for seniorpension), herunder at bopælstid, forsikringstid mv. vurderes på samme måde som vedrørende seniorførtidspension.

Da det ikke er omtalt i lovforslaget, forudsætter Udbetaling Danmark, at ordningen med seniorpension er uden betydning for den personkreds - bestående af folkepensionister og førtidspensionister, for hvem der er påbegyndt en sag før 1. januar 2003 - som i henhold til lovbekendtgørelse om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag er berettigede til at modtage ordinært børnetilskud efter § 2, stk. 1, nr. 4 og 5, særligt børnetilskud til pensionister efter § 4, stk. 3, nr. 4 og 5 samt særligt børnetilskud til pensionister efter § 5, stk. 2.

Da seniorpensionisterne efter lovforslaget får ret til boligstøtte efter de samme bestemmelser som nye førtidspensionister, må der påregnes en udgift til rettelser i den selvbetjeningsløsning borgerne benytter, når de søger om boligstøtte. Tilsvarende må det forventes, at der skal ske en tilretning af blanketter til ikke-digitale borgere.

Seniorpensionister har ikke ret til at modtage delpension eller fleksydelse, men der er mulighed for at få evt. fleksydelsesbidrag udbetalt, når seniorpension tilkendes. Dette betyder, at både delpension og fleksydelse skal ændre i et antal breve, samt foretage en ændring i IT-systemet, således at information om, at borgeren modtager seniorpension udløser de rette processer, breve mv. Der vil være en udgift forbundet med disse ændringer, hvilket fremgår af de administrative økonomiske konsekvenser nedenfor.

I relation til Udbetaling Danmarks opgave med at give kommunerne besked om ændringer i seniorpensionisternes indtægter, har Udbetaling Danmark forudsat, at der er tale om hjælp til kommunernes kontrolopgave, og at Udbetaling Danmark dermed alene skal videregive oplysninger om lønindtægt og arbejdstimer, der allerede forefindes i indkomstregistreret. Dermed bliver det kommunernes opgave at vurdere, hvilken betydning oplysningerne i indkomstregistreret skal have for de konkrete personer, herunder om der skal lægges vægt på indberetninger fra personens arbejdsgiver. Udbetaling Danmark foreslår, at det klart af regelsættet om seniorpension kommer til at fremgå, i hvilket omfang oplysninger fra indkomstregistreret kan lægges oprøvet til grund. Det er desuden uklart, om kriterierne lønindtægt og arbejdstimer altid begge skal være opfyldte samtidig, for at seniorpension kan gøres hvilende, eller hvordan de to kriterier skal anvendes i vurderingen. Vi forudsætter derfor, at dette vil blive præciseret.

Udbetaling Danmark skal henstille til, at der i reglerne beskrives, at Udbetaling Danmark skal give kommunerne besked, når personens lønindtægt og arbejdstimer overskrider hhv. et fastsat månedligt beløb samt et fastsat månedligt timeantal, evt. i et vist antal måneder, i stedet for at kriteriet bindes op på et årligt beløb. Et evt. årlig beløb vil Udbetaling Danmark gerne have bliver deleligt med 12. I lovforslaget er det ikke beskrevet, hvilken besked Udbetaling Danmark skal give til kommunen ift. timeantal i de tilfælde, hvor arbejdsgiver ikke indberetter timeantal, men vi kan se en lønindkomst, samt selvstændige, der ikke fremgår af e-indkomst. Dette ønskes derfor præciseret.

Derudover henstiller Udbetaling Danmark til, at det overvejes hvorvidt seniorpensionister skal have en udvidet oplysningspligt, særligt for så vidt angår de indtægter, der ikke fremgår af indkomstregistreret, som indtægt fra selvstændig virksomhed og udenlandske indtægter.

Personer, der bor i udlandet

Udbetaling Danmark savner i lovbemærkningerne generelt en præcisering og uddybning af reglerne ift. personer, som bor i udlandet.

I forhold til personer bosat i udlandet, så går Udbetaling Danmark i relation til lovforslagets foreslåede § 26 a, stk. 2, nr. 2 ud fra, at Udbetaling Danmark ved

vurderingen af om personen opfylder betingelserne for seniorpension, skal anvende personens oplysninger eller de oplysninger, som vi får fra de udenlandske myndigheder om seneste job. Yderligere i forhold til den seneste beskæftigelse, så ønskes det præciseret, om det skal være et fuldtidsarbejde i mindst ca. 12 måneder eller om det også kan være et arbejde på deltid i 12 måneder.

Det er uklart om 6 måneders reglen for ansøgning om seniorpension i lovforslagets § 26 b skal gælde for personer bosat i udlandet. Det synes forudsat i lovbemærkningerne, at 6 måneders fristen for ansøgning er fastsat i relation til, at kommunen har 6 måneder til at behandle sagen i. Denne 6 måneders sagsbehandlingsfrist gælder ikke for personer bosat i udlandet, jf. den foreslåede ændring til § 62, stk. 2. Vi tænker derfor, at det ikke er hensigten, at 6 måneders fristen for ansøgning i lovforslagets § 26 b skal gælde for personer bosat i udlandet. Hvis dette er tilfældet, skal vi bede om, at det fremgår af loven, at 6 måneders fristen for ansøgning i § 26 b ikke gælder for personer bosat i udlandet.

Det skal bemærkes, at der i relation til behandling af sager om seniorpension for personer bosat i udlandet, vil være en specifik yderligere sagsbehandling i relation til lovforslagets § 26 c, stk. 1, nr. 3, hvoraf det fremgår, at der skal ske dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i seneste job. Denne yderligere sagsbehandling består i, at dette oftest ikke er oplysninger, som vi modtager i sager, hvor der ansøges om invalidepension fra udlandet, hvorfor Udbetaling Danmark vil få brug for yderligere sagsoplysning, end det der umiddelbart sendes fra de udenlandske pensionsmyndigheder i en invalidepensionsansøgning.

Der er i lovforslaget en uoverensstemmelse mellem, hvad der står i lovbestemmelsen og i lovbemærkningerne, ift. hvilke regler, der skal gælde for personer bosat i udlandet.

Følgende fremgår af lovforslagets § 1, nr. 25:

"I § 62, stk. 2, 1. pkt., ændres »finder §§ 18 og 21 ikke anvendelse« til: »finder §§ 18, 21, 26 d og 26 e ikke anvendelse«, og i 2. pkt., indsættes efter »førtidspension, jf. §19,«: »eller seniorpension, jf. § 26 c,«." (vores fremhævning)

I bemærkninger til lovforslaget § 1, nr. 25 (side 33), står der imidlertid:

"finder §§ 18, 21 og 26 d, stk. 2, ikke anvendelse"

Udbetaling Danmark forudsætter, at det er en fejl, og at der i bestemmelsen skal stå "§§ 18, 21 og 26 d". Dvs. at reglerne om hvilende pension også skal gælde for personer, der bor i udlandet og modsat skal reglerne i § 26 d, stk. 1 og stk. 3 ikke finde anvendelse for personer, der bor i udlandet.

Udbetaling Danmark har behov for, at reglerne om hvilende pension bliver præciseret, da det ikke fremstår klart for Udbetaling Danmark, hvornår en seniorpension kan gøres hvilende.

Af lovforslaget fremgår, at hvis personen får en arbejdsindkomst der vedvarende overstiger 212.300 kr. årligt og personen samtidig arbejder mere end 15 timer om ugen,

gøres seniorpensionen hvilende.

Der ses ikke at være en sondret mellem tilfælde, hvor personen begynder at arbejde igen i mere end 15 timer indenfor seneste erhverv eller et andet erhverv. Udbetaling Danmark er derfor i tvivl om, hvorvidt en seniorpension kan gøres hvilende, hvis personen begynder at arbejde igen i mere end 15 timer indenfor det seneste erhverv og arbejdsindkomsten er under 212.300 kr.

Det ses heller ikke, at lovforslaget forholder sig til, at timelønnen kan være meget forskellig. Her skal vi bemærke, at timelønnen i udlandet kan være væsentlig lavere end i Danmark. Udbetaling Danmark er derfor i tvivl om, hvorvidt pensionen kan gøres hvilende i fx det tilfælde, hvor personen påtager sig et arbejde 30 timer om ugen med en arbejdsindkomst på under 212.360 kr. Dette både i relation til et arbejde, der ikke er indenfor samme branche som seneste job, men også i relation til et arbejde, der er lig det seneste job, som blev lagt til grund for afgørelsen om seniorpension.

Udbetaling Danmark vil endvidere gerne have præciseret, hvorledes Udbetaling Danmark skal behandle ansøgninger fra udlandet om invalidepension efter indførelsen af reglerne om seniorpension, herunder ansøgninger indgivet i udlandet henholdsvis før 1. januar 2020 og efter 1. januar 2020.

Når personer bosat i udlandet søger om invalidepension, er det Udbetaling Danmarks opfattelse, at personen skal have behandlet en sag efter de regler der gælder for helbredsbetings pension efter lov om social pension.

Det vil sige, hvis personen bosat i udlandet har ansøgt om invalidepension 1. januar 2020 eller senere, skal ansøgningen først behandles efter de almindelige regler om førtidspension. Såfremt der gives afslag på førtidspension, skal ansøgningen herefter behandles efter reglerne om seniorpension. Dette uagtet om personen opfylder aldersbetingelsen for seniorpension eller ej. Opfylder personen ikke aldersbetingelsen, vil personen få afslag på seniorpension. Opfylder personen aldersbetingelsen, går vi ud fra, at seniorpension tidligst kan tilkendes fra 1. februar 2020, som er den 1. i måneden efter ansøgning herom.

Såfremt personen har ansøgt før 1. januar 2020, er det uklart, hvordan ansøgningen skal behandles.

Af lovforslagets § 23, stk. 1, fremgår, at loven ikke finder anvendelse for personer, der har ansøgt om seniorførtidspension inden 1. januar 2020. Betyder dette at personer, der har ansøgt om og fået afslag på seniorførtidspension før 1. januar 2020 er afskåret fra at søge om seniorpension? Udbetaling Danmark vil antage, at dette ikke er hensigten. Hvis det ikke er hensigten, bedes lovteksten præciseres.

Af § 23, stk. 2 fremgår, at personer, som har ansøgt om seniorførtidspension inden 1. januar 2020, kan vælge at få ansøgningen færdigbehandlet efter reglerne om seniorpension.

Hvis personen har ansøgt før 1. januar 2020 og vælger at få ansøgningen

færdigbehandlet efter reglerne om seniorførtidspension og ikke reglerne om seniorpension, og det viser sig, at personen får afslag på seniorførtidspension, så er det uklart hvordan sagen så skal håndteres i relation til seniorpension.

Endvidere er det uklart om personer bosat i udlandet skal have denne valgmulighed, fordi personen søger om invalidepension og ikke specifikt seniorførtidspension. Vi antager, at personer bosat i udlandet skal have behandlet en ansøgning om invalidepension efter alle muligheder for helbredsbetingsbetet pension efter lov om social pension.

Dvs. hvis personen har ansøgt om invalidepension før 1. januar 2020, så behandles sagen først efter reglerne for førtidspension. Har personen ikke ret til førtidspension, behandles sagen efter reglerne for seniorførtidspension. Har personen ikke ret til seniorførtidspension behandles sagen efter reglerne for seniorpension. Har personen ret til seniorpension, så går vi ud fra, at den tidligst kan tilkendes fra 1. januar 2020.

Denne antagelse er Udbetaling Danmark dog i tvivl om, henset til det, der står i lovbemærkningerne. Af bemærkningerne fremgår det, at det er tidspunktet for ansøgning om seniorførtidspension, der skal lægges til grund for behandlingen af sagen om seniorpension, hvis personen vælger at få behandlet sagen færdig efter seniorpensionsreglerne. Hvis seniorpension tidligst skal kunne tilkendes fra 1. januar 2020 bedes dette klart fremgå af lovbemærkningerne.

Udbetaling Danmark skal bemærke, at de udenlandske myndigheder ofte videresender en ansøgning om invalidepension til Danmark lang tid efter, at personen har indgivet ansøgningen i udlandet. Der vil derfor i en rum tid - for personer bosat i udlandet - være mange sager, som skal behandles efter overgangsreglerne.

Udbetaling Danmark vil også gerne have præciseret, hvorledes Udbetaling Danmark - for personer bosat i udlandet - skal behandle den foreslåede seniorpension i relation til, når der gives afslag på ansøgning om folkepension på baggrund af alder. Det er ikke afklaret i lovforslaget hvorledes disse personer skal håndteres, idet disse personer i langt størstedelen af tilfældene opfylder alderskriteriet for seniorpension.

Udbetaling Danmark antager, at hvis der gives afslag på dansk folkepension grundet alder, så skal Udbetaling Danmark ikke automatisk behandle ansøgningen efterfølgende som en ansøgning om seniorpension. Det forudsættes, at personen skal indgive selvstændig ansøgning herom. Vi forudsætter også, at Udbetaling Danmark ikke skal vejlede borger om reglerne om seniorpension ved afslag på folkepension på baggrund af alder, idet Udbetaling Danmark ikke har kendskab til personens helbredsmaessige forhold. Hvis denne forudsætning ikke holder, kan det øge driftsestimaterne vedrørende tilkendelse markant, da der både vil komme flere ansøgninger samt der vil være yderligere udgifter forbundet med at indhente lægelige oplysninger, som ikke er oplysninger, der i forvejen foreligger i en sag om alderspension.

Løsningsmodel for implementeringen

Der skal grundlæggende foretages to ændringer i Udbetaling Danmark. Dels skal der

foretages ændringer i Udbetaling Danmarks tilkendelsesprocedurer til tilkendelse af seniorpension til personer bosat i udlandet. Dels skal ændringerne i forhold til oprettelse af en ny pensionstype indarbejdes i Udbetaling Danmarks nye pensionsløsning.

Tilkendelse af seniorpension til personer bosat i udlandet

Udbetaling Danmarks sagsbehandling for tilkendelse til personer bosat i udlandet skal justeres, da de skal følge tildelingskriterierne for seniorpension. Det betyder, at der skal laves ændringer til ansøgningskabeloner, breve til borgerne bosat i udlandet og til myndigheder i udlandet mv. Endvidere skal kunderådgiverne oplæres i de nye tildelingskriterier, således de kan sikre den korrekte vejledning til de personer som søger vejledning om seniorpensionen og evt. efterfølgende søger om, at blive tilkendt seniorpension.

Håndtering af udbetalingen fra januar til marts 2020

I perioden januar 2020 til marts 2020, inden overgangen til den nye pensionsløsning (UDKPE), vil seniorpension blive udbetalt via den nuværende pensionsløsning (KMD SOP). Da systemet er under afvikling og fordi KMD har begrænsede ressourcer grundet udfasning, årsskifteaktiviteter mv., foretages der ikke udvikling i KMD SOP. Sagerne vil derfor blive håndteret som førtidspension, fordi satserne vil være de samme.

Udbetaling Danmark vil kunne sikre en korrekt udbetaling af seniorpensionen pr. 1. januar 2020, dog under forudsætning af, at ordningen håndteres som en 'Ny førtidspension', hvilket blandt andet vil omfatte, at reglerne for eventuel samlever og reglerne for kommunal medfinansiering er enslydende for seniorpensionister som for førtidspensionister.

Det vil dog ikke være muligt at kommunikere til pensionisterne som "seniorpensionister", de vil i stedet i kommunikationen fremstå som for førtidspensionister. Borgerne vil dog ved udbetalingens opstart modtage en orientering om, at fejlen rettes, når ydelsen er implementeret i det nye system. Det vil først være muligt at kommunikere til pensionisterne som "seniorpensionister" når ændringerne er fuldt implementeret primo 2021.

Kontering og statsrefusionen relateret til seniorpension udbetalt i 2020 vil være den samme som for førtidspension tilkendt efter 1. juli 2014. Udbetaling Danmark kan dog etablere en markering af de cpr-numre, der modtager seniorpension (dette uddybes nedenfor). På denne baggrund vil det være muligt at foretage en manuel opgørelse af de samlede udbetalinger af seniorpension i en given periode.

Det vil ligeledes heller ikke være muligt systemunderstøttet at kontrollere for indkomst eller arbejdstimer i 2020, da denne funktionalitet først er udviklet primo 2021.

Der vil være mindre omkostninger forbundet med udbetalingen fra januar til marts 2020, fx til udarbejdelse af en orientingsskrivelse.

Håndtering af udbetalingen i den nye pensionsløsning UDKPE

Det bemærkes, at løsningen vil være den samme som i den nuværende pensionsløsning (KMD SOP), hvad angår de nævnte punkter ovenfor vedrørende kontering, kontrol m.v. Ændringerne vil først være til fuld implementering i Udbetaling Danmarks nye pensionssystem primo 2021. Udbetalingen af seniorpensionen kan dog foretages i den nye pensionsløsning fra marts 2020.

Samlet set forventes omkostningerne forbundet med systemunderstøttelsen at være større for Udbetaling Danmark end leverandøren, hvilket skyldes, at mange af opgaverne ved oprettelse af en ny pensionstype primært ligger hos Udbetaling Danmark.

Den største ændring er, at kommunikationen med borgerne skal ændres. Der skal laves en ny udgave af samtlige de breve, Udbetaling Danmark i dag sender til førtidspensionister, idet der i de nuværende breve ikke er mulighed for at kommunikere med nogle personer om førtidspension og med andre personer om seniorpension. Seniorpensionisterne er derfor nødt til at have egne breve mv., så Udbetaling Danmark kan kommunikere klart om den nye pensionstype, og sikre den rette lovhenvi sning i afgørelser mv. Tillige forudsætter den nye pensionstype også, at der laves ændringer til selvbetjeningsløsningen og kommunikationen på borger.dk og lifeindenmark.dk.

Opgaven med tilretning af breve ligger primært i Udbetaling Danmark, og der forventes derfor en væsentlig større opgave hos Udbetaling Danmark end hos leverandøren. Det skyldes især at en af de primære ændringer i brevene er, at teksten 'Førtidspension' skal rettes til 'Seniorpension', hvilket er en brevtilretning, der kan foretages internt i Udbetaling Danmark. Der er dog også behov for mindre bistand fra leverandøren til at oprette flettefelter.

Der er tilsvarende behov for, at selvbetjeningsløsningen udvides, så der kommunikeres om seniorpension i felter, hjælpetekster mv. Også her forventes opgaven at blive væsentlig større for Udbetaling Danmark end for leverandøren, da mange af tekstændringerne kan fortages af Udbetaling Danmark. Der er dog behov for bistand fra leverandøren til håndtering af en helt ny ydelse.

Der vil også være behov for ændringer i fagsystemet, inkl., oprettelse af en ny pensionstype, men da det forudsættes, at seniorpension skal have samme funktionalitet som ny førtidspension, vil der delvist være genbrug af allerede udviklede funktionaliteter. Dertil kommer en mindre omkostning til justering af snitfladen til SDY (Sags, dokument og ydelsesindeks) samt opsætning af rapporter til kommuner, fordelt på modtager der arbejder over bestemte grænseværdier.

Øvrige ændringer til snitflader, fx Skattestyrelsen (hvis der fx kommer nye indkomstfelter) og Danmarks statistik, er ikke analyseret nærmere og indgår derfor ikke i estimatet nedenfor.

Rapportering og specifikation af udbetalt seniorpension

I perioden fra den 1. januar 2020 til den 31. december 2020 vil al rapportering og

specifikation vedrørende udbetaling af seniorpension fremgå som førtidspension. Dette betyder, at det ikke vil være muligt at se, hvilke udbetalinger, der vedrører hhv. seniorpension og førtidspension. Udbetaling Danmark kan etablere en markering af de cpr-numre, der modtager seniorpension. På denne baggrund vil det være muligt at foretage en manuel opgørelse af de samlede udbetalinger af seniorpension i en given periode.

Grundet transitionen til ny pensionsløsning i 1. kvartal 2020, er det dog usikkert, hvornår Udbetaling Danmark kan foretage opgørelsen første gang. Dette vil ske hurtigst muligt og senest efter 3. kvartal 2020.

Fra og med 1. januar 2021 vil seniorpension være implementeret i ny pensionsløsning, herunder i rapportering og specifikationer vedrørende udbetalte ydelser.

Implementeringstid

Det er Udbetaling Danmarks vurdering, at der vil være en implementeringstid på ca. 1 måned i forhold til udbetaling i den nuværende pensionsløsning (KMD SOP), hvor Udbetaling Danmark vil kunne sikre en korrekt udbetaling af seniorpensionen pr. 1. januar 2020, som tidligere nævnt dog under forudsætning af, at ordningen håndteres som en 'Ny førtidspension'.

I forhold til implementering i Udbetaling Danmarks nye pensionsløsning, vil der først kunne sikres en fuld implementering af seniorpension med virkning fra den 1. januar 2021. Implementeringstiden for ændringerne forventes at være ca. 6 måneder, men grundet i forvejen planlagte systemudviklinger til den nye pensionsløsning, f.eks. Obligatorisk Pensionsordning, forventes udviklingen af seniorpensionen i Udbetaling Danmarks nye pensionsløsning tidligst at kunne påbegyndes medio 2020. Dertil kommer, at Implementering af en ny ydelsestype indebærer, at der skal laves ændringer i Udbetaling Danmarks fagsystem. Det nye fagsystem - UDKPE - forventes at blive implementeret i marts 2020. I perioden op til og efter idriftsættelsen vil der, for at sikre en korrekt udbetaling af folke- og førtidspension, være dedikeret ressourcer til idriftsættelse og hypercare af fagsystemet. Det betyder, at hverken Udbetaling Danmark eller leverandøren kan forventes at have de fornødne ressourcer og kapacitet til at udvikle en ny ydelsestype i denne periode.

Økonomiske administrative konsekvenser

Udviklingsomkostningerne forbundet med implementeringen af udbetaling af seniorpension og tilkendelse til personer bosat i udlandet forventes at beløbe sig til **3,4-4,7 mio. kr.** Dertil kommer afledte omkostninger til implementering af seniorpension som særskilt pensionstype i delpension og fleksydelse, hvilket forventes at beløbe sig til **0,5-0,7 mio. kr.**

De samlede meromkostninger til drift i 2020 forventes at beløbe sig til **2-3,5 mio. kr.**, hvoraf tildeling til personer bosat i udlandet forventes at udgøre **1-1,5 mio. kr.** mens udbetaling af seniorpension forventes at udgøre **1-2 mio. kr.**

De årlige meromkostninger forventes gradvist at stige frem til 2025 hvor ordningen er

fuldt indfaset hvorefter de årlige driftsomkostninger forventes at være **2,6-3,8 mio. kr.** i 2025 og frem, hvoraf tildeling til personer bosat i udlandet forventes at udgøre **0,6-0,8 mio. kr.** mens udbetaling af seniorpension forventes at udgøre **2-3 mio. kr.**

Tilgodehavende feriemidler

ATP gør opmærksom på, at § 15, stk. 2, i loven om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler indeholder regler om de situationer, hvor der efter ansøgning fra lønmodtager kan ske udbetaling af de tilgodehavende feriemidler. Det gælder fx hvor lønmodtager efter kapitel 3 i lov om social pension har fået tilkendt førtidspension, samt når lønmodtager får tilkendt fleksydelse eller overgår til efterløn efter hhv. kapitel 2 i lov om fleksydelse og kapitel 11 a i lov om arbejdsløshedsforsikring.

Regler om ret til seniorpension indsættes i lov om social pension som et nyt kapitel 3a, samt ved mindre ændringer i flere andre lovgivninger. Ret til seniorpension kommer dog ikke til at fremgå de steder, der efter loven om forvaltning og administration af tilgodehavende feriemidler § 15, stk. 2, kan begrunde udbetaling af de tilgodehavende feriemidler. En lønmodtager, der får tilkendt seniorpension, vil derfor ikke have ret til udbetaling af sine tilgodehavende feriemidler, medmindre lønmodtageren i forbindelse med overgang til seniorpension vælger af få udbetalt sin alderspension jf. § 15, stk. 2, nr. 5.

Efter § 32 a, stk. 1, nr. 8 i lov om social pension, skal der ved opgørelsen af indtægtsgrundlaget for førtidspension ses bort fra udbetalte tilgodehavende feriemidler. § 32 a vil efter lovforslaget komme til at gælde også for seniorpension, hvorfor en seniorpensionist i relation til de udbetalte feriemidlers påvirkning af seniorpensionen vil blive stillet som en førtidspensionist.

Bidrag til obligatorisk pensionsordning

Det fremgår af lovforslagets § 22, stk. 2, at beskæftigelsesministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 1, nr. 21.

Lovforslagets § 1, nr. 21 omhandler bidrag til obligatorisk pensionsordning af førtidspension og seniorpension. Den senere ikrafttræden er ifølge bemærkningerne til lovforslaget indsat fordi, Udbetaling Danmark er ved at få implementeret nyt it-system.

ATP skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at ATP i forbindelse med implementeringen af obligatorisk pensionsordning i høring over "bekendtgørelse om indbetaling af bidrag til den obligatoriske pensionsordning for modtagere af førtidspension" har gjort opmærksom på, at ATP skal modtage indberetning om bidrag til Obligatorisk Pensionsordning senest den 15. november 2020, vedrørende perioden 1. januar 2020 til og med 31. oktober 2020, da ATP ellers ikke kan beregne pensionen for de indbetalte bidrag til obligatorisk pensionsordning.

Andre bemærkninger

ATP formoder, at seniorpension bliver indsat i opremsningen i ATP-lovens § 17s, stk. 1.

ATP står naturligvis til rådighed, hvis der er spørgsmål eller behov for uddybning af ovenstående. For spørgsmål og uddybning kontakt venligst specialkonsulent Birgitte Jørgensen på btj@atp.dk vedr. Udbetaling Danmark eller undertegnede på mail mlf@atp.dk for øvrige henvendelser.

På vegne af ATP og Udbetaling Danmark

Venlig hilsen

Mona Frandsen
Chefjurist

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

maja@star.dk

mepe@star.dk

cho@star.dk

star@star.dk

Høringsvar om forslag til lov om social pension og andre love (Indførelse af seniorpension)

Dansk Arbejdsgiverforening har den 19. november 2019 modtaget høring om forslag til lov om indførelse af seniorpension.

25. november 2019

JET

Dok ID: 152125

Ældres stigende deltagelse på det danske arbejdsmarked er en stor succeshistorie og afspejler de effektive reformer af efterløn og folkepension, som blev gennemført for 10-15 år siden. Ældre medarbejdere har således været et væsentligt bidrag den øgede beskæftigelse i Danmark på i alt ca. 250.000 personer siden 2013. En højere levealder sammen med målinger, som viser, at ældre er meget tilfredse med deres arbejdsliv, skaber gode rammer for en fortsat positiv udvikling i ældres beskæftigelse.

DA noterer, at der etableres en ny ordning – seniorpension – for personer, som af helbredsmæssige årsager ikke kan fortsætte på arbejdsmarkedet. DA finder det afgørende, at seniorpension tilkendes til personer med nedsat arbejdsevne på baggrund af en individuel visitation, således at ordningen målrettes personer med helbredsmæssige problemer og ikke er en generel ret til tidlig pension.

DA støtter, at kommunerne ikke får opgaven med at tilkende seniorpension. Baggrunden er de alt for store variationer i de kommunale tilkendelser af førtidspension, som betyder, at tilkendelse ofte fremstår som betinget af geografi frem for en individuel helbedsvurdering.

DA støtter ikke, at vurderingen af arbejdsevnen alene skal foretages ud fra borgerens seneste job. Det danske arbejdsmarked er præget af en meget stor fleksibilitet både mellem brancher og mellem jobfunktioner inden for brancher, at en persons jobmuligheder vil blive undervurderet, hvis der kun fokuseres på en persons seneste job.

Det bør fremgå af bemærkningerne til forslaget, at de regler som beskæftigelsesministeren skal fastsætte for omfang og karakter af dokumentation

Vester Voldgade 113

1552 København V

Tlf.: 33 38 90 00

CVR 16834017

da@da.dk

da.dk

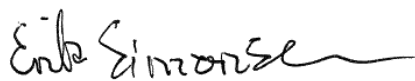
af krav om tilknytning til arbejdsmarkedet (jf. side 10) ikke bliver administrativt belastende for virksomheder.

Det fremgår på side 19 om konsekvenserne af ordningen, at en fuld indfaset seniorpension skønnes at reducere den strukturelle beskæftigelse med 800 fuldtidspersoner. Samtidig skønnes der i 2025 at være 3.000 fuldtidspersoner på ordningen, som kommer fra beskæftigelse m.v. (jf. tabel 2). Hvad er baggrunden for forskellen på de to tal?

DA noterer sig, at 6.200 fuldtidspersoner skønnes at ville modtage seniorpension i 2020 stigende til 17.200 fuldt indfaset i 2025. DA opfordrer til, at forligskredsen følger op på, om ordningen fungerer efter intentionerne, herunder omfanget af aktivitet på ordningen.

Med venlig hilsen

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

A handwritten signature in black ink that reads 'Erik Simonsen'.

Erik Simonsen

Charlotte Hvid Olavsgaard

Fra: Camilla Gregersen <cg@dm.dk>
Sendt: 25. november 2019 11:50
Til: Marianne Jansteen Eskesen; Mette Pedersen; Charlotte Hvid Olavsgaard; Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Emne: Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Dansk Magisterforening fremsender hermed bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension), som aktuelt er i høring med frist for bemærkninger mandag den 25. november 2019.

Dansk Magisterforening finder det vigtigt, at borgere får mulighed for at søge om seniorpension allerede fra 1. januar 2020, hvorfor Dansk Magisterforening bakker op om lovforslaget.

Det er dog afgørende, at det fremgår direkte af lovforslaget, at opgaven med at træffe afgørelse om seniorpension hurtigst muligt skal overgå fra kommunerne til en central myndighed i statsligt regi, så der alene er tale om en midlertidig løsning i kommunerne. Dette skyldes, at vi er enige med forligspartiernes tilgang til, at tildeling af seniorpension skal være uafhængigt af den kommunale økonomi. Dansk Magisterforening finder, at dette bør ske hurtigst muligt og senest pr. 1. januar 2021.

Supplerende forslag til lovforslaget

Dansk Magisterforening har i en årrække arbejdet for forbedringer af lovgivningen på førtidspensions- og fleksjobområdet, herunder forbedringer af mulighederne for fastholdelsesfleksjob. Siden den 1. januar 2013 har det været en betingelse for oprettelse af et fleksjob på den hidtidige arbejdsplads, at medarbejderen – udover at have ret til et fleksjob – skal have været ansat i mindst 12 måneder under overenskomstens sociale kapitler eller på særlige vilkår. Det er altså en betingelse for at kunne ansættes i fleksjob på sin "gamle" arbejdsplads, at der igennem 12 måneder er gjort forsøg på at fastholde medarbejderen. Den eneste undtagelse fra dette krav er, hvis personen har været udsat for en akut opstået skade eller sygdom, herunder fx en arbejdsskade og, at det er åbenlyst formålsløst at gennemføre tiltag med henblik på ansættelse på særlige vilkår. Det er i praksis vanskeligt at leve op til kravet om en ansættelse på særlige vilkår i 12 måneder for en medarbejder, der ellers ville have været sygemeldt - for såvel den ansatte som for virksomheden. For den ansatte, fordi et aftalebaseret skånejob som oftest vil indebære, at man ikke kan arbejde på fuld tid og derfor vil gå ned i løn svarende til det antal timer, man ikke kan arbejde. Det betyder med andre ord, at en person, der ikke længere kan varetage sit fuldtidsjob af helbredsmæssige årsager, selv skal finansiere sit handicap, da man i et aftalebaseret skånejob ikke kompenseres for de timer, man ikke kan arbejde.

Dansk Magisterforening foreslår på den baggrund, at borgere, der får afslag på seniorpension, fordi de ikke opfylder seniorpensionens krav til nedsættelsen af arbejdsevnen, får ret til at få bevilget fleksjob, hvis de i øvrigt lever op til kriterierne for fleksjob. Arbejdsevnen skal dog i lighed med seniorpension udelukkende vurderes i forhold til borgerens hidtidige job, og uden at der skal iværksættes beskæftigelsesrettede indsatser som fx ressourceforløb med henblik på at udvikle arbejdsevnen. Derudover foreslås, at det mulighederne for fastholdelsesfleksjob på nuværende eller hidtidige arbejdsplads forbedres ved, at kravet om 12 måneders forudgående ansættelse på særlige vilkår eller efter de sociale kapitler ophæves.

Forslaget giver borgere, der har haft en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, bedre mulighed for at anvende deres nedsatte arbejdsevne i et fleksjob – herunder i et fleksjob på deres nuværende eller hidtidige arbejdsplads uden, at de skal igennem et ressourceforløb først.

Med venlig hilsen

Camilla Gregersen

Formand

Mobil +45 27 12 92 33

Twitter @DMCamilla

Dansk Magisterforening · [Peter Bangs Vej 30 · 2000 Frederiksberg](#) · Telefon +45 38 15 66 00 · www.dm.dk

Dato 23. november 2019

MLJ

Side 1 af 4

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Til

Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering

Njalsgade 72A

2300 København S

Hørings svar til lovforslag om indførelse af seniorpension

Dansk Socialrådgiverforening (DS) takker for muligheden for at afgive hørings svar til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension).

Indledningsvis er det glædeligt, at aftalekredsen er enig om, at det er vigtigt, at mennesker, som ikke længere kan arbejde, får mulighed for at trække sig tilbage. Dog ændrer aftalen ikke på, at nedslidte skal blive flere år på arbejdsmarkedet.

I. Overordnede bemærkninger

DS var ved aftales indgåelse glad for, at der blev lagt op en analyse af, hvordan administrationen af ordningen kan være mere ensartet og foretages uafhængigt af økonomiske hensyn. Det er afgørende både for borgerne og tilliden til myndigheden. Det skulle også være grundlag for at beslutte, hvor ordningen er bedst placeret, samt hvordan økonomien omkring ordningen skal være.

Resultaterne af analyse har vi desværre ikke set. Vi mener ikke, at den er blevet udarbejdet, og det finder vi meget utilfredsstillende. Vi kan kun beklage, at ordningen nu udmøntes, og at det besluttes, hvor ordningen skal administreres og hvordan økonomien skal skrues sammen, uden at det sker på et grundlag af viden.

De fleste steder oplever socialrådgiverne heldigvis ikke, at økonomien spiller en rolle ved bevillingen af ydelser. Men vi hører desværre om steder, hvor socialrådgivernes faglige vurdering bliver presset af kommunens økonomi.

Som faggruppe arbejder socialrådgiverne i dag med arbejdsevnevurderingen i disse sager, og derfor har vi konkrete erfaringer med kompleksiteten og de udfordringer, der er i vurderingen. Erfaringer, som vi mener, det er afgørende at bringe i spil, når der skal foretages en analyse af, hvilke kompetencer, der skal til for at kunne varetage myndighedsafgørelsen om seniorpension og sikre, at

vurderingen bliver mere ensartet. Vi stiller naturligvis gerne vores viden til rådighed ved udarbejdelsen af den analyse, der bør gennemføres.

Først og fremmest mener vi, at en analyse bør have fokus på, hvordan den lægefaglige og den socialfaglige vurdering bliver bragt i spil på den bedste måde, når arbejdsevnen skal vurderes.

Med hensyn til den lægefaglige vurdering oplever socialrådgiverne – ved vurdering af arbejdsevne og afgørelser om ressourceforløb, fleksjob og førtidspension – at det er meget forskelligt, hvordan den enkelte læge agerer. Nogle læger er meget fokuserede på ikke at opgive håbet for borgeren og peger på nye behandlingsmuligheder, selvom en række muligheder allerede er afprøvet. Andre læger har en mere beskyttende tilgang til borgeren og konkluderer måske, at det vil være bedst for den enkelte at få fred, og at nye tiltag vil forværre borgerens helbredstilstand og funktionsevne.

Socialrådgiverne oplever også, at det har stor betydning, hvordan den enkelte læge konkret formulerer sig, og at det kan være afgørende, når den endelige vurdering af arbejdsevnen skal foretages. De store forskelle i lægernes vurderinger kan betyde en større uensartethed i vurderingerne.

Udfordringen ved at give lægelige akter og vurderinger en entydig vægt er også, at et menneske godt kan have væsentlige nedsættelser af arbejdsevnen, uden at det lægeligt kan dokumenteres. Det kan være psykisk og/eller fysisk slid, som er opstået efter langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, og som har ført til en varig og væsentlig nedsættelse af arbejdsevnen.

I forhold til seniorpension, mener vi, at det er afgørende, at der foretages en helhedsvurdering af borgeren. Den må bero på de lægelige akter (inkl. vurdering af funktionsevne som en afgørende del), en vurdering af kompensationsmuligheder (hjælpemidler på arbejdspladsen) samt en socialfaglig vurdering. Denne vurdering rummer både den helbredsmæssige del, muligheder for kompensation ifølge loven, inddragelse af borgerens eget perspektiv og borgerens sociale situation.

På den baggrund mener Dansk Socialrådgiverforening, at analysen af forskellige myndigheders egnethed til at foretage arbejdsevnevurderingen i fremtiden bør inddrage flere spørgsmål:

- Hvordan inddrages borgerens samlede situation i vurderingen? Herunder hvordan sociale forhold spiller ind på borgerens arbejdsevne.
- Hvad kan lægerne vurdere? I dag vurderer lægerne funktionsevne - kan de vurdere arbejdsintensitet og fastsætte timeantal i forhold til borgerens hidtidige beskæftigelse?
- Hvem skal opsamle og beskrive den tidligere beskæftigelse samt borgerens udfordringer i forhold til den? Og vurdere arbejdsintensitet og -omfang fremadrettet?

- Hvordan kan der opnås større gennemsigtighed og ensartethed i indstillinger og afgørelser?
- Hvordan bruger kommunerne lægernes vurderinger?
- Hvordan sikrer vi et fælles sprog mellem de forskellige aktører, så konkrete formuleringer i erklæringer og attester ikke får afgørende betydning for udfaldet?
- Hvordan fungerede det, da amterne var myndighed på området? Og kan man trække på erfaringer fra dengang?

Dansk Socialrådgiverforening mener, at det fremtidige system bør bygges op, så kommunen giver råd og vejledning og vurderer, om borgeren er i målgruppen. Herefter overgår sagen til en helhedsvurdering, hvor socialrådgivere, læger og eventuelt psykologer ud fra deres respektive undersøgelser af borgeren sammen udarbejder en vurdering af arbejdsevnen og på den baggrund træffer en afgørelse. Det vil betyde, at både lægelige vurderinger af funktionsevnen, muligheder for at kompensere for funktionsevnetab, sociale forhold samt borgerens eget perspektiv kan blive inddraget. Herudover er det vigtigt at opgave løses i borgerens nærhed og i en organisatorisk ramme, som også kan tage højde for, at der kan være behov for samarbejde med andre forvaltningen i kommunen.

DS bakker i øvrigt op om og henviser til FHs hørings svar.

II. Bemærkninger til konkrete paragraffer

- Tilknytning til arbejdsmarkedet: ny 26 a, stk. 2 nr. 1

Der står i bemærkningerne under punkt 2.2.2.1 at *”det foreslås, at reglerne for vurdering af opfyldelse af kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet skal svare til det krav om langvarig tilknytning, der i dag gælder for at kunne ansøge om førtidspension efter reglerne om seniorførtidspension, jf. § 17, stk. 3, i lov om social pension, som udmøntet i §§ 2, 4 og 5 i bekendtgørelse nr. 1555 af 18. december 2013 om seniorførtidspension, jf. beskrivelsen i afsnit 2.1.1”*. DS mener, at det er vigtigt at få præciseret, om der fortsat skal være en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet, eller om det alene er et krav, at tilknytningen har været langvarig. I loven om seniorførtidspension stod der, at der skulle være en aktuel tilknytning til arbejdsmarkedet. Det ses ikke umiddelbart at være et kriterium i den nye lovgivning. Det er vigtigt, at det står klart, om der er nogen grænse for, hvor langt tilbage de seneste arbejdsforhold kan være.

- Grundlag for tilkendelse: ny § 26 c, stk. 1, nr.

I bemærkninger på side 28 står der, at *”Vurderingen af arbejdsevnen vil primært skulle ske på baggrund af oplysninger om ansøgerens helbred og helbredets betydning for arbejdsevnen.”*

I forhold til ny § 26 c, stk. 1, nr. 3 vedr. dokumentationen, mener DS, at det også er vigtigt, at der indgår en socialfaglig beskrivelse af ressourcer og udfordringer.

I bemærkningerne på side 28 står der, at *“for at sikre, at seniorpensionsordningen kommer nedslidte personer til gavn, skal der ved afgørelsen foretages en individuel konkret vurdering primært på grundlag af helbredsmæssige oplysninger”*. Det kan man tolke sådan, at de lægelige vurderinger af funktionsevnen har størst vægt i den endelig vurdering af arbejdsevnen.

DS mener jvnf. ovenstående, at det er væsentligt, at bliver helt klart (evt. i en vejledning), hvordan arbejdsevnen skal vurderes, hvis beskrivelsen, dokumentationen (inkl. den forslåede sociale del) og den faglige udredning af arbejdsevnen viser, at den er under 15 timer, men at det ikke kan dokumenteres lægeligt. Det er vigtigt, at det står klart hvilken vægtning, der skal være i oplysningerne i forhold til vurderingen.

III. Kritik af høringsproces og tid til implementering

DS mener, at en høringsperiode på 3 hverdage er under al kritik. Det gør det særdeles svært at foretage kvalificerede vurderinger af lovforslaget og dets konsekvenser.

Men endnu alvorligere er det, at der, når loven er vedtaget, vil være mindre end 2 uger inkl. jul og nytår til at implementerer den i kommunerne. Det er fuldstændig urimeligt for de medarbejdere, som skal udmønte loven i praksis. Det vækker desværre minder om processen ved implementeringen af førtidspensions- og fleksjobreformen, som blev endeligt vedtaget d. 19. december 2012 og trådte i kraft 1. januar 2013. Der har gennem tiden været stærk kritik fra politisk side af, at man i den kommunale praksis ikke har implementeret denne reform efter dens intentioner. DS mener, at man fra politisk side nu risikerer at gentage en forhastet og derfor også fejlbehæftet implementering. Det bør politikerne huske, når der måske kommer berettiget kritik af konkrete forløb og beslutninger vedr. seniorpensionen. De fejl kan i høj grad opstå i en urimeligt forhastet behandling af lovforslaget og den efterfølgende implementering af det.

Med Venlig Hilsen

Mads Bilstrup

Formand for Dansk Socialrådgiverforening

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Marianne Jansteen Eskesen
Mette Pedersen
Charlotte Hvid Olavsgaard

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicapdk
www.handicap.dk

22. november
2019164593464851

Høringsvar om udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Til rette vedkommende

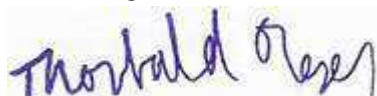
Først og fremmest skal jeg takke for muligheden for at give høringssvar.

Det er samlet set Danske Handicaporganisationers (DH) vurdering, at indførslen af en seniorpension vil hjælpe flere borgere med handicap til en værdig udgang fra arbejdsmarkedet, end det er tilfældet i dag.

Vi er dog ærgerlige over aldersbegrænsningen på ordningen, ligesom kravet om at man skal have haft 20-25 års erfaring på arbejdsmarkedet vil betyde, at for mange mennesker med handicap ikke får gavn af ordningen.

Derfor så vi hellere, at vi fik taget en diskussion om hele tilbagetrækningsområdet i sammenhæng – herunder også den almindelige førtidspension – med henblik på at sikre en værdig tilbagetrækning for alle og ikke kun de med under seks år til pensionsalderen.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen
Formand

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Njalsgade 72A
2300 København S

E-mail: maja@star.dk; mepe@star.dk; cho@star.dk og
star@star.dk

Høringsvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Danske Patienter takker for muligheden for at kommentere på det fremsendte lovforslag, hvormed man ønsker at erstatte den eksisterende seniorførtidspension med en ny seniorpension.

Efter en sammenligning af den eksisterende ordning og den foreslåede ordning ser Danske Patienter positivt på, at adgangen til seniorpension er lempet i forhold til, hvornår man kan søge pensionen. Med den nye ordning kan man søge om pensionen på et tidligere tidspunkt, og graden af arbejdsevnenedsættelsen er præciseret.

I forhold til hvilken myndighed som har afgørelseskompetencen, bemærkes det, at det for den enkelte borger kan opleves som forvirrende, at sager om social pension som udgangspunkt behandles af kommunerne, men at seniorpensionen derimod – efter en overgangsperiode – skal behandles i statsligt regi. Det er et bekymringspunkt, om borgerne i målgruppen for seniorpension kan gennemskue, hvornår der skal rettes henvendelse til hhv. kommunen og den statslige styrelse. Dette bør der tages højde for i den videre behandling af forslaget – selvfølgelig under forudsætning af, at man ikke går på kompromis med sagsbehandlingskvaliteten.

Med venlig hilsen

Morten Freil
Direktør

Dato:
25. november 2019

Danske Patienter
Kompagnistræde 22, 1. sal
1208 København K

Tlf.: 33 41 47 60

www.danskepatienter.dk

E-mail:
jk@danskepatienter.dk

Cvr-nr: 31812976

Side 1/1

VI HJÆLPER HINANDEN

Danske Seniorer
Griffenfeldsgade 58
2200 København N
Tlf.: 35 37 24 22
CVR: 10 78 87 14

Arbejdernes Landsbank
Konto-nr.: 5301 0273256

info@danske-seniorer.dk
www.danske-seniorer.dk

Kontoret i Sdr. Omme:
Stadion Allé 11
7260 Sdr. Omme
Tlf.: 75 34 12 17
medlemsservice@danske-seniorer.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

maja@star.dk

mepe@star.dk

cho@star.dk

star@star.dk

København 22. november 2019

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har i skrivelse af 19. november 2019 anmodet om eventuelle kommentarer til ovennævnte lov forslag.

Lovforslaget udmønter Aftale om ret til seniorpension for nedslidte fra maj 2019. Der er derfor tale om en formalisering af allerede truffne beslutninger.

Det er betænkeligt, at loven skal træde i kraft 1. januar 2020 før den centrale myndighed, der skal behandle ansøgningerne, er på plads. Danske Seniorer forventer, at den centrale myndighed kommer til at fungere allerede tidligt i 2020. Ansøgere om seniorpension vil reelt først finde ud af, hvad loven indebærer, når den centrale myndighed har fungeret i en periode og lagt en praksis.

Det er i øjeblikket svært at vide, hvad loven vil indebære. I aftalen fra maj er der nogle skøn over, hvor mange der vil benytte sig af ordningen; men disse skøn kan være lige så fejlbehæftede som de skøn, der blev udarbejdet i forbindelse med indførelse af seniorførtidspension. Det er derfor vigtigt, at der sker en målrettet oplysning om de nye regler, så potentielle ansøgere kender dem, og at der sker en løbende og tæt monitorering af antallet af ansøgere og hvor mange af ansøgerne, der faktisk får seniorpension.

Danske Seniorer finder, at seniorpension kan blive et godt supplement til de eksisterende sociale pensioner; men det er på nuværende tidspunkt umuligt at sige, om ordningen vil få den forventede og ønskede effekt. Derfor er det så nødvendigt, at følge udviklingen tæt og foretage eventuelle justeringer, hvis udviklingen forløber anderledes end forventet.

Danske seniorer skal anbefale, at visitationskriterierne udformes så præcist, at der - også inden der etableres en central myndighed - sikres en ensartet administration i hele landet.

Med venlig hilsen

Katrine Lester
Direktør

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Njalsgade 72 A
2300 København S

25. november 2019

Sendt til: maja@star.dk, mepe@star.dk, cho@star.dk,
star@star.dk
Cc: jm@jm.dk

J.nr. 2019-11-0312
Dok.nr. 153775
Sagsbehandler
Betty Husted

Høring over lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Ved brev af 19. november 2019 har Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag, som den 19. november 2019 blev fremsat af beskæftigelsesministeren.

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

Det fremgår af lovforslaget, at der i vidt omfang ske vil behandling af personoplysninger foranlediget af dette. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering ses kun i et vist omfang at have beskrevet forholdet til databeskyttelsesreglerne. Styrelsen burde efter Datatilsynets opfattelse således i højere grad have beskrevet forholdet til databeskyttelsesreglerne.

Datatilsynet kan herefter oplyse, at det følger af databeskyttelseslovens § 28, at der ved udarbejdelse af lovforslag, bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Bestemmelsen indebærer efter Datatilsynets opfattelse, at der skal anmodes om en udtalelse fra tilsynet inden et lovforslag fremsættes, ligesom tilsynet skal gives en rimelig frist for afgivelse af sin udtalelse.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Betty Husted

Høringsvar på fremsat lovforslag om ændring af social pension og forskellige andre love (indførelse af seniorpension)

Fagbevægelsens Hovedorganisation afgiver høringsvar på fremsat lovforslag om ændring af social pension og forskellige andre love. Lovforslaget er en udmøntning af politisk aftale mellem den tidligere VLAK-regering, Radikale Venstre og Dansk Folkeparti.

Med velfærdsaftalen fra 2006 stiger pensionsalderen i takt med den stigende levealder, og i 2030 er folkepensionsalderen 68 år. Den stigende pensionsalder giver en række konkrete udfordringer for lønmodtagerne og ikke mindst for seniorerne.

For det første er der brug for at forbedre det fysiske og psykiske arbejdsmiljø på arbejdspladserne og forbedre mulighederne for jobmæssigt sporskifte, opkvalificering og efteruddannelse gennem hele arbejdslivet.

For det andet er der brug for at supplere den stigende pensionsalder med en samfundsøkonomisk ansvarlig rettighedsbaseret tilbagetrækningsordning for lønmodtagere, der er startet tidligt på arbejdsmarkedet og har haft et langt arbejdsliv.

For det tredje er der brug for, at den nuværende seniorførtidspensionsordning ændres med en ny ordning for seniorer med en væsentlig og varigt nedsat arbejdsevne.

Alle tre søjler er uundværlige. Derfor er en bedre ordning med seniorpension et sted at starte, men langt fra hele løsningen.

FH gør også opmærksom på, at den kommende betingelse om, at seniorpension kan tilkendes op til 6 år før pensionsalderen, medfører at nedslidte på fx. 58 år, 60 år og på sigt med højere alder ikke hjælpes af lovforslaget. Det er en mangel ved lovforslaget, at denne persongruppe ikke hjælpes.

Lovproces

FH finder det kritisabelt og beklager, at lovforslaget skal hastes igennem uden en forudgående høringsproces, før lovforslaget blev fremsat. Lovforslag blev fremsat den 20. november og blev samtidig sendt i høring med høringsfrist den 25. november kl. 12.00. Dermed er god kutyme i lovgivningsarbejdet blevet alvorligt tilsidesat. Loven skal træde i kraft den 1. januar 2020, og det medfører en hastebehandling i folketinget inden juleferien om et komplekst lovforslag.

Interimperiode og senere løsning vedr. myndighed og opgavedeling

Det fremgår af lovforslaget, at ordningen skal administreres af kommunerne i en overgangsperiode fra 1. januar 2020 indtil opgaven kan varetages af en central, statslig myndighed, som skal træffe afgørelser om seniorpension.

Kommunerne skal således indtil anden løsning findes varetage opgaven efter den ny lovgivning.

Det fremgår ikke af lovforslaget hvad der menes med statslig myndighed, herunder hvordan den skal behandle sager, om den indgår i arbejdsevnevurderinger, i hvilket regi den skal

etableres, om den skal have lokal forankring og om hvilke kompetencer og ressourcer, den skal tilføres.

Lovforslaget efterlader en lang række uklarheder om den kommende myndighed, kommunernes rammer i en overgangsperioden og om sikring af den ønskede ensartethed i opgaveløsningen, tilkendelsesmønster og kvalitet i dagsbehandling, og ikke mindst retsstillingen for borgeren. FH mener, at disse uklarheder skal afklares gennem Folketingets 1. – 3. behandling, besvarelse af udvalgsspørgsmål og udvalgsbetænkning, mv. jf. nedenfor.

FH gør desuden opmærksom på, at Regeringen ikke har gennemført den analyse af løsningsmuligheder, som var ønsket i aftale om seniorpension til nedslidte. Derfor foreslår FH, at dette forarbejde gennemføres i interimperioden, inden der træffes endelig beslutning om, hvordan myndighedsløsningen skal udformes.

Uanset hvilken beslutning, der træffes om myndighedsplacering lægger FH afgørende vægt på, at målgruppen for seniorpension sikres mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag samt helhedsorienteret vejledning og rådgivning jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område § 4 og 5. Dette skal fastholdes ved overdragelsen til en ikke-kommunal opgaveløser.

FH foreslår, at det gennem ændringsforslag til selve lovforslaget i løbet af Folketingets 1. – 3. behandling præciseres følgende

- interim-perioden med kommunerne som myndighed afsluttes efter 9 og højst 12 måneder
- der undersøges andre muligheder for løsningen myndighedsopgaven end en statslig myndighed
- at der via ændringsforslag til lovforslaget indskrives en ny paragraf i loven, der forpligter regeringen til at fremsætte ændringsforslag i interimperioden til loven, og som indeholder en endelig løsning på myndighedsspørgsmålet, og som præciserer opgavefordeling, aktørsamspil, myndighedsopgaver og grænseflader.

For at skabe tillid og tryghed mellem borger og myndighed skal myndighedsopgaven efter interimperioden løses i nærhed med borgerne.

FH foreslår, at det indgår i regeringens videre overvejelser, at udvalgte a-kasser tilføres myndighedsopgaven på vegne af staten. Det gælder uanset om borgere, der ansøger om seniorpension er medlem af en a-kasse. Pensionsydelse finansieres fuldt ud af staten, og staten kompenserer de udvalgte a-kasser for udgifter ved at overtage administrationen af seniorpension fra kommunerne.

FH peger videre på, at de administrative myndighedsopgaver efter interimperioden bør skilles fra håndteringen af helbredsudredning og arbejdsevnevurdering. Når der er rejst kritik af kommunernes håndtering af den nugældende seniorførtidspension skyldes det i høj grad, at både den myndighedsmæssige sagsbehandling og arbejdsevnevurderingen foretages af kommunen – med de kliniske funktioner i regionerne på sidelinjen.

FH foreslår derfor, at det indgår i regeringens videre overvejelser at lade *de socialmedicinske centre* i regionerne overtage og varetage de helbreds-mæssige udredninger og arbejdsevnevurderinger af borgerne. Centrene har høj faglighed og den nødvendige tværfaglige sammensætning til opgaven, og de er i forvejen direkte involveret i arbejdet i kommunernes rehabiliteringsteams.

FH foreslår, at regeringen i interimperioden åbner op for drøftelse af følgende forslag fra FH:

- Seniorpensionsydelsen og den samlede administration af denne skal finansieres helt af staten
- Den myndighedsmæssige sagsbehandling af ansøgninger til seniorpension og endelige afgørelser af seniorpension varetages af godkendte a-kasser, som udbetaler pensionen
- Helbredsudredning og arbejdsevnevurdering foretages af de socialmedicinske centre i de 5 regioner.

Langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet

I lovforslaget er betingelsen for at opnå seniorpension, at ansøgeren har haft en langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet med mindst 20 – 25 års sammenlagt beskæftigelse med en ugentlig arbejdstid på mindst 27 timer. Deltidsbeskæftigelse omregnes til fuldtidsbeskæftigelse.

FH foreslår, at dette præciseres direkte i udformningen af § 26 a, stk. 2, punkt 1.

Betingelsen om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet bør i loven defineres på en måde, som borgerne kan forstå og støtte ret på, og som myndigheden umiddelbart kan indarbejde i sin myndighedspraksis. Det har været svært for borgerne at gennemskue, hvad der forstås ved fuldtidsarbejde, og om og hvordan deltidsarbejde kan omregnes forholdsmæssigt, ligesom der bl.a. har været konstateret utilstrækkelig viden herom i den kommunale rådgivning af borgerne og i behandlingen af sager.

Hvis det fremadrettet skal undgås, at disse forhold risikerer at medføre misvisende forståelse af ansøgningsmulighederne hos borgerne og afvisning af ansøgninger på et utilstrækkeligt oplyst sagsgrundlag, vil det være hensigtsmæssigt, at langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet defineres mere præcist og forståeligt. Det vil kunne ske gennem ændringsforslag til selve lovforslaget, af Folketingets 1. – 3. behandling, i besvarelse af udvalgsspørgsmål og udvalgsbetænkning samt i efterfølgende bekendtgørelse, vejledning, oplysningsmateriale, mv. herunder præcisering af, at beskæftigelsesministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom skal ske på en måde, så det sikres, at langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet defineres på en måde, som borgerne kan forstå og støtte ret på.

FH foreslår endvidere, at det af svar på udvalgsspørgsmål og udvalgsbetænkning tydeligt kommer til at fremgå, at der ved tilknytning til arbejdsmarkedet forstås alle former for personlig beskæftigelse, herunder lønmodtagerbeskæftigelse, arbejdstagerbeskæftigelse udover lønmodtagerbeskæftigelse såsom honorarbeskæftigelse, freelance beskæftigelse, platformsbeskæftigelse og beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende, kombinationsbeskæftigelse af fx lønmodtagerbeskæftigelse og beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende samt ansættelse i fleksjob.

FH gør yderligere opmærksom på, at timelønnede ikke får registreret ATP, når der afholdes ferie. Dette bør der tages højde for ved opgørelsen af beskæftigelse.

Endelig vil FH pege på, at perioder med sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, barselsdagpenge, plejevederlag til pasning af syge, døende og handicappede pårørende i eget hjem og dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, også bør

medregnes i arbejdsmarkedstilknytningen. Ellers stilles borgere med arbejdsløshedsperioder, barselsperioder eller som er ramt sygdom i familien mv. ringere end de øvrige borgere på arbejdsmarkedet.

Definition af varigt nedsat arbejdsevne til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job

Det bør fremgå klart af loven og lovens bemærkninger, hvad der skal forstås ved en varig nedsættelse af arbejdsevnen til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job.

Arbejdsevnebegrebet

For det første bør der (i ændringsforslag til lovforslaget og under alle omstændigheder gennem udvalgssvar, udvalgsbetænkning, mv.) angives en definition af arbejdsevnebegrebet, som borgerne kan forstå og støtte ret på. Dette fremgår ikke klart af lovforslag inkl. bemærkninger, ligesom der ikke henvises til en præcis definition af arbejdsevnebegrebet i anden lovgivning. Det foreslås derfor, at det gennem ændringsforslag til selve lovforslaget, af Folketingets 1. – 3. behandling, i besvarelse af udvalgsspørgsmål og udvalgsbetænkning samt i efterfølgende bekendtgørelse, vejledning, oplysningsmateriale, mv. tydeligt kommer til at fremgå, at der ved arbejdsevne forstås *"evnen til at kunne opfylde de samlede krav, der stilles til konkrete arbejdsopgaver i seneste job med henblik på at opnå en indtægt til hel eller delvis selvforsørgelse"*.

Der bør ske en præcisering af, at beskæftigelsesministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler herom skal defineres på en måde, som borgerne kan forstå og støtte ret på.

For det andet bør det gennem Folketingets behandling, herunder udvalgssvar og udvalgsbetænkning, fremgå, at personens varigt nedsatte arbejdsevne til højst 15 timer om ugen skal vurderes ved den arbejdstid, personen har kunnet arbejde fuldt effektivt i det seneste job eller ved den effektive arbejdstid, hvor borgeren ikke har kunnet arbejde fuldt effektivt i seneste job.

Definition af varigt nedsat arbejdsevne

I lovforslag forudsættes det at begrebet varigt nedsat arbejdsevne defineres på samme måde som i den øvrige lovgivning, herunder førtidspensions- og fleksjoblovgivningen.

I lovforslagets bemærkninger står der "Der skal alene foretages en vurdering af borgerens nuværende arbejdsevne. Det betyder, at der ikke skal iværksættes beskæftigelsesrettede indsatser. En person, der er nedslidt som murer, kan dermed ikke henvises til i stedet at arbejde fx i butik".

FH ønsker præciseret, at der alene skal foretages en vurdering af borgerens varigt nedsatte arbejdsevne på grundlag af den *aktuelt* nedsatte arbejdsevne i forhold til tidligere job – *som kan ligge flere år tilbage bl.a. på grund af sygeforløb*.

En person, der er nedslidt som murer eller pædagog, skal således tilkendes seniorpension, såfremt hans eller hendes aktuelle varige arbejdsevne på det foreliggende grundlag jf. § 26 c anses for højst at være 15 timer som murer eller pædagog. Borgeren vil i dette tilfælde ikke kunne afvises med henvisning til, at vedkommende gennem iværksættelse af beskæftigelsesrettede indsatser måske vil kunne arbejde mere end 15 timer i et andet job fx i

butik. Grundlaget for en afgørelse om tilkendelse af seniorpension forudsætter ikke forudgående iværksættelse af beskæftigelsesrettede indsatser.

Definition af seneste job

I forslaget defineres det seneste job som "det job af mindst 12 måneders varighed, som ansøgeren senest har haft", og hvor der ved job forstås 'lønmotagerbeskæftigelse, beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende og ansættelse i fleksjob, mv." Denne definition begrundes med, "at borgerens arbejdsevne skal vurderes efter det job, som borgeren senest har været i stand til at varetage i en længere periode".

FH foreslår, at definitionen præciseres:

For det første bør begrebet job defineres som alle former for personlig beskæftigelse, herunder lønmotagerbeskæftigelse, honorarbeskæftigelse, freelance beskæftigelse, platformsbeskæftigelse, selvbeskæftigelse, mv., beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende, kombinationsbeskæftigelse af fx. lønmotagerbeskæftigelse og beskæftigelse som selvstændig erhvervsdrivende samt ansættelse i fleksjob. Præciseringen kan ske i svar på udvalgsspørgsmål og udvalgsbetænkning.

For det andet bør "seneste job" defineres mere præcist. FH foreslår, at det af svar på udvalgsspørgsmål og udvalgsbetænkning tydeligt kommer til at fremgå, at det ved seneste job forstås

- det job, som borgeren senest har været i stand til at varetage over en længere periode af mindst 12 måneders samlet varighed inden for en samlet periode på XX måneder, som ansøgeren senest har haft.

En sådan definition vil gøre det klart, at seneste job for atypisk beskæftigede personer med en række ikke direkte sammenhængende beskæftigelsesforhold inden for samme job (jf. definitionen ovenfor) i lighed med personer i almindelig lønmotagerbeskæftigelse, fx. som sæsonarbejdende eller som vikar, vil kunne bestå af beskæftigelse af en *samlet* varighed på mindst 12 måneder. Dermed ligestilles forskellige typer mere eller mindre trygge beskæftigelsesforhold. Serverings- og køkkenfreelancere, der arbejder via en platform, mv. ligestilles fx. med fastansatte tjenere og køkkenpersonale. Når der opereres med mindst 12 måneder inden for en nærmere angivet samlet periode, er det for at fastholde borgerens mulighed for at forsøge sig med andre job i kortere perioder uden at miste retten til at få vurderet arbejdsevnen i forhold til det seneste job, som borgeren har varetaget i en længere periode.

Grundlaget for afgørelse

Der lægges op til en seniorpension, der i højere grad tildeles af helbredsbedingede årsager. Det betyder, at den nye seniorpension jf. lovforslaget vil komme til at adskille sig mere fra "almindelig" førtidspension, hvor der også i grundlaget for afgørelse indgår en ikke uvæsentlig social faktor. Det er for FH uklart, i hvilket omfang det foreliggende lovforslag medtager en sådan social faktor i det nødvendige og tilstrækkelige grundlag for en afgørelse. FH foreslår, at det i specielle bemærkninger til § 1 nr. 13 præciseres af § 26 c stk. 1 nr. 3) bl.a. indgår dokumentation for de sociale forhold, der har haft betydning for personens ressourcer og udfordringer i seneste job.

FH gør også opmærksom på, at de socialmedicinske centre kan sikre det nødvendige tværfaglige blik på borgeren med aktiv inddragelse af borgeren. I vurderingen af helbredet er det afgørende at anerkende, at nedslidning kommer i mange former og således både beror på fysiske, psykiske og sociale faktorer.

Borgerinddragelse og partshøring

FH støtter, at borgeren har ret til at medvirke aktivt ved behandlingen af sin sag, herunder at møde de, der skal træffe afgørelsen jf. § 26 c stk. 3. FH foreslår endvidere, at der skal henvises til forvaltningslovens almindelige partshøringsbestemmelse, jf. denne lovs § 19, og at § 4 og 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område tages i anvendelse under såvel interimperioden som efterfølgende. Hermed undgås enhver tvivl om, hvorvidt borgeren også skal have mulighed for at udtale sig på anden vis end gennem møde med dem, der skal træffe afgørelsen, fx. skriftligt.

Hvilende seniorpension

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger side 30 (til nr. 13), at hvis Udbetaling Danmark i 3 måneder registrerer indkomster, der overstiger hvad der svarer til kr. 212. 360 om året (2019), skal kommunen vurdere om pensionen skal gøres hvilende.

FH anser kriteriet for at være for snævert og foreslår, at det udvides til indkomst i sammenhængende 12 måneder med en minimumsindkomst, der svarer til højeste dagpengesats.

Forlænget ret til sygedagpenge

FH anerkender ønsket om at sidestille seniorpension med førtidspension, og at der som konsekvens heraf foretages ændringer i relevant lovgivning.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at varigheden af sygedagpenge er 26 uger til personer, der opfylder de helbredsmæssige betinger for at modtage førtidspension jf. § 25 i lov om sygedagpenge.

Lovforslag bør indeholde ændring af sygedagpengelovens bestemmelser om forlængelsesmuligheder, således at det bliver muligt at få forlænget sine sygedagpenge, når der er indgivet en ansøgning om seniorpension, ligesom det er tilfældet, når der søges om "almindelig" førtidspension, jf. sygedagpengelovens § 27, stk. 1, nr. 7.

Med venlig hilsen

Ejner K. Holst

næstformand FH

Charlotte Hvid Olavsgaard

Fra: Morten Holm Bundgaard <mhb@fanet.dk>
Sendt: 27. november 2019 13:08
Til: Marianne Jansteen Eskesen; Mette Pedersen; Charlotte Hvid Olavsgaard; Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Emne: SV: Høring vedr. lovforslag - frist 25. november 2019 kl. 12.

FA takker for høring, som FA ikke har bemærkninger til.

Med venlig hilsen

Morten Holm Bundgaard
Juridisk konsulent
mhb@fanet.dk
[+45 33 38 16 22](tel:+4533381622)

Amaliegade 7
1256 København K

Fra: Charlotte Hvid Olavsgaard <cho@star.dk>
Sendt: 19. november 2019 13:27
Til: samfund@advokatsamfundet.dk; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; ase@ase.dk; Udbetaling Danmark, <pote@atp.dk>; avs-slagelse@stofanet.dk; info@bedrepsykiatri.dk; Kristian Bak <KBA@star.dk>; info@businessdanmark.dk; kontakt@dff.net; ds@socialrdg.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; regioner@regioner.dk; info@danske-seniorer.dk; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; erst@erst.dk; mail@finansraadet.dk; Finanstilsynet@ftnet.dk; Finanssektorens Arbejdsgiverforening <fa@fanet.dk>; fsd@socialchefforeningen.dk; fp@forsikringogpension.dk; fifu@f-f.dk; Info - Frivilligrådet <Info@frivilligraadet.dk>; fsr@fsr.dk; center@humanrights.dk; info@jobraadgiverne.dk; KL, <kl@kl.dk>; info@kmd.dk; kto@kto.dk; kontakt@kooperationen.dk; kaf@kaf.dk; pol.sekr@krifa.dk; lap@lap.dk; dadl@dadl.dk; info@pension.dk; pf@psykiatrifonden.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; info@rigsrevisionen.dk; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; sand@sandudvalg.dk; landsforeningen@sind.dk; shk@sundhedskartellet.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; kr@bdo.dk; lmsj@satsforvaltning.dk
Cc: Mette Pedersen <mepe@star.dk>; Marianne Jansteen Eskesen <maja@star.dk>
Emne: Høring vedr. lovforslag - frist 25. november 2019 kl. 12.

Til høringsparterne

Modtag venligst den vedhæftede høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorens pension).

Bemærk den korte høringsfrist til mandag den 25. november 2019 kl. 12.

Venlig hilsen

Charlotte Hvid Olavsgaard

Specialkonsulent

Kontoret for Sociale Ydelser

T 72 21 76 73 | cho@star.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Njalsgade 72A | 2300 København S

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Njalsgade 72A | 2300 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Følg os på LinkedIn

Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Sendt til: maja@star.dk, mepe@star.dk, cho@star.dk og star@star.dk

Vordingborg
25. november 2019

Høringsvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med udkast til lovforslaget.

FSD mener, at der med seniorpensionsordningen er fundet en god løsning for de nedslidte seniorer, der ikke opfylder betingelserne for førtidspension eller efterløn, og som af helbreds- og aldersmæssige årsager kan have svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

Mange i denne gruppe kan have vanskeligt ved at se perspektivet i at deltage i de afklarings-, omskolings- og aktiveringsforløb, de tilbydes som forudsætning for at modtage økonomisk hjælp og som forudsætning for evt. at overgå til fleksjob.

Med indførelsen af seniorpensionen får målgruppen en mulighed for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Samtidig er ordningen fleksibel, da seniorerne fortsat kan arbejde. Pensionen kan gøres hvilende, og der er mulighed for at overgå fra seniorpension til fleksjob og omvendt.

FSD er enige i, at mange i målgruppen i forvejen modtager en ydelse fra kommunen, og kommunen vil derfor have oplysninger om ansøgeren. Det bemærkes, at kommunerne er vant til beskrive borgernes arbejdsfunktioner, ressourcer og udfordringer, men foreningen bemærker samtidig, at beskrivelsen og kravet om dokumentation for ansøgers ressourcer og udfordringer i det seneste job kan være vanskelig, da arbejdsforholdet kan ligge langt tilbage i tid.

FSD har noteret sig, at der administrativt vil blive fastsat nærmere regler for vurderingen af kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet og kravet om nedsat arbejdsevne i forhold til seneste job, og foreningen ser frem til dette.

Med hensyn til de generelle betingelser, beregning, udbetaling mv. mener FSD, at der er fundet en god løsning ved, at pensionslovens regler også finder anvendelse på den nye seniorpension.

I forlængelse af dette, vil det derfor også være hensigtsmæssigt, at det er kommunerne, der varetager tildelelse af seniorpension.

FSD har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Helle Linnet
Landsformand

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Att.: maja@star.dk, mepe@star.dk, cho@star.dk og star@star.dk

Høringssvar på forslag til lov om seniorpension

Forsikring & Pension (F&P) har modtaget udkast til "Lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)" i høring. F&P takker for muligheden for at afgive høringssvar. Bemærkninger til lovforslaget fremgår nedenfor.

Generelle bemærkninger

F&P er generelt positive overfor indførelse af en seniorpensionsordning, idet vi deler opfattelsen af, at seniorførtidspension ikke har virket efter hensigten. Der kan være borgere, der er nedslidte på arbejdsmarkedet før folkepensionsalderen, og seniorpension giver denne gruppe borgere en mulighed for at trække sig helt eller delvist fra arbejdsmarkedet til en ydelse som førtidspension.

F&P er dog bekymrede for den korte tidsfrist mellem lovforslagets fremsættelse og lovens ikrafttræden i forhold til, hvorvidt kommunerne og andre interessenter (herunder forsikrings- og pensionselskaberne) kan nå at indrette sig på en helt ny pensionstype underlagt ny regulering. For pensionselskabernes side er tilkendelseskrakterne for seniorpension anderledes i forhold til særligt førtidspension. De forsikringsydelse, der bygger oven på de offentlige ydelser – blandt andet tab af erhvervsevneforsikring – er ikke tilpasset seniorpensionen, og det betyder, at kunder, der er blandt de første til at få tildelt seniorpension kan risikere at stå uden forsikring fra deres pensionselskab, som de måske senere ville være berettiget til.

Formuleringen "Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om ...", som konsekvent er anvendt i lovforslaget, bør erstattes med "Tilkendelsesmyndigheden skal træffe afgørelse om ...", således at det ikke bliver nødvendigt at ændre loven igen, når en statslig myndighed er på plads.

Muligheden for seniorpension skal vurderes ud fra arbejdsevnen i det seneste længerevarende job. I beskrivelsen af sådanne job indeholder lovforslaget alene eksempler på jobfunktioner, hvor der typisk er tale om fysisk nedslidning (f.eks. en murer og en kassemedarbejder). F&P anbefaler, at vejledningen i forbindelse med lovforslaget i lige så høj grad har fokus på job, hvor nedslidningen skyldes andre årsager, herunder mentalt nedslidte personer.

25.11.2019

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Lotte Katrine Ravn
Chefkonsulent, cand.polit.
lkr@forsikringogpension.dk

Sagsnr. GES-2017-00360
DokID 392860

Beskæftigelseskravet

Kravet om 20-25 års beskæftigelse er en del af aftalen om seniorpension, der er videreført fra de gældende regler om seniorførtidspension. Det virker meningsforstyrrende. Hvis 20 års forudgående beskæftigelse er nok, er "-25" irrelevant. Hvis der kan være forskellige situationer, hvor 20 år, henholdsvis 25 år, er relevant, bør det fremgå af lovforslaget, hvori forskellene består.

F&P foreslår, at der bliver formuleret et mere præcist beskæftigelseskrav, og at man af hensyn til retssikkerheden fastsætter klare og entydige regler om, hvordan det skal dokumenteres.

Incitamenterne i ordningen

Bestemmelsen i §1, nr. 13 2) ff. om "... højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job" risikerer, efter F&P's opfattelse, at medføre et stærkt disincitament for borgeren til sporskifte og beskæftigelse i en *anden* branche end den (oprindelige) branche, i forhold til hvilken, arbejdsevnen er nedsat. Det er uhensigtsmæssigt for både borgeren og samfundsøkonomien.

F&P opfordrer til, at ordningen løbende evalueres for at se på eventuelle uheldige incitament i forhold til andre offentlige ydelser og i forhold til uhensigtsmæssige incitament til sporskifte.

Data og deling af information

Data vedrørende tilkendelsen af seniorpension, som registreres af tilkendelsesmyndigheden, bør muliggøre en skelnen imellem tilkendelse af førtidspension og tilkendelse af seniorpension. Dels af hensyn til overvågning og statistikproduktion, dels af hensyn til pensions- og forsikringsselskabers mulighed for at skelne imellem de to tilbagetrækningsformer.

Tilsyneladende er samtykkeordningen, hvor borgeren, som tilkendes offentlig førtidspension, kan give samtykke til, at hans eller hendes arbejdsmarkedspensions-selskab orienteres om tilkendelsen, ikke omfattet af lovforslaget. F&P mener, at samtykkeordningen bør udstrækkes til at omfatte tilkendelser af seniorpension, og det bør være muligt for selskaberne at modtage information, som skelner imellem de to tilbagetrækningsformer.

Vi står som altid til rådighed for en uddybning af vores hørings svar.

Med venlig hilsen

Lotte Katrine Ravn

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Njalsgade 72A
2300 København S

Att.: Charlotte Hvid Olavsgaard (cho@star.dk)

25. november 2019

Høringsvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Generelle bemærkninger

Gigtforeningen hilser udvidelsen af personkredsen ”til personer, som har 6 år eller mindre til folkepensionsalderen, som har haft langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, og som har en arbejdssevne på 15 timer eller mindre” (Bem. 2.2.2.1) velkommen.

Gigtforeningen vil gerne rose regeringen og aftalepartierne for at lette ældre, nedslidtes muligheder for en tidligere tilbagetrækning med indførelsen af Seniorpension.

Det er et skridt i den rigtige retning. Særligt lægger vi vægt på:

- at vurderingen af arbejdssevnen skal foretages i forhold til seneste job uanset branche
- at ”dette betyder, at der ikke skal iværksættes beskæftigelsesrettede indsatser. En person, der er nedslidt som murer, kan dermed ikke henvises til i stedet at arbejde fx i butik.” (Bem. 2.2.2.1)
- at fristen for kommunalbestyrelsens afgørelse om seniorpension på senest 6 mdr. efter tidspunktet for ansøgning fastholdes.

Disse elementer bidrager til at begrænse mange borgeres oplevelse af at blive låst fast i årelange afklaringsforløb, hvilket er en af Gigtforeningens mærkesager.

Særlige bemærkninger

I forlængelse af ovenstående appellerer vi til, at beskæftigelses-, sundheds- og ældreministrene i forbindelse med de foreslåede bemyndigelser til at fastsætte nærmere regler holder fokus på forenkling, ubureaukratiske, let administrerbare regler, som er til at forstå, og som lever op til den ideale intention. Dette gælder ikke mindst i forbindelse med forvaltningen af kravene til dokumentation. Både i forhold til arbejdssevne og funktion, men også i forhold til dokumentationen af mangeårig tilknytning til arbejdsmarkedet – herunder ikke mindst for selvstændige erhvervsdrivende.

Brevet er ligeledes sendt med kopi til Danske Patienter

Med venlig hilsen

Mette Bryde Lind
Direktør

Tlf. 39 77 80 36

mbl@gigtforeningen.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Njalsgade 72A

2300 København S

E-mail: maja@star.dk, mepe@star.dk, cho@star.dk og star@star.dk

WILDERS PLADS 8K

1403 KØBENHAVN K

TELEFON 3269 8888

MOBIL +45 91 32 57 01

EMTH@HUMANRIGHTS.DK

MENNESKERET.DK

DOK. NR. 19/03026-2

25. NOVEMBER 2019

HØRING OVER LOVFORSLAG L67 OM INDFØRELSE AF SENIORPENSION

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har ved e-mail af 19. november 2019 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger senest den 25. november 2019, kl. 12:00, til høring over et lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (indførelse af seniorpension). Lovforslaget blev fremsat for Folketinget den 19. november 2019 som L 67.

Instituttet finder det kritisabelt, at forslaget er sendt i høring samtidig med fremsættelsen for Folketinget.

Med lovforslaget indføres en adgang til at nedslidte kan gå på pension op til seks år før folkepensionsalderen. Det vil sige en adgang for personer, som sammenlagt har mindst 20-25 års beskæftigelse og en varigt nedsat arbejdsevne til højst 15 timer om ugen.

Instituttet har bemærkninger til de overgangsbestemmelser i forslaget, som vedrører flygtninges adgang til seniorpension:

Efter lovforslagets § 23, stk. 6, opgøres bopælstid m.v. for ret til seniorpension på samme måde som opgørelse af ret til førtidspension. Det fremgår af bemærkningerne til § 23, stk. 6, (side 46), at der indføres de samme betingelser for sidestilling af bopælstid for flygtninge, der tilkendes seniorpension, som der gælder for sidestilling af bopælstid for flygtninge, der tilkendes førtidspension.

Instituttet bemærker med henvisning til sit høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og flere andre love (skærpede krav til optjening af folkepension og førtidspension, hurtigere udbetaling af tillæg for opsat pension m.v.),¹ at der med den

---

¹ Høringssvar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og flere andre love (skærpede krav til optjening af folkepension og førtidspension, hurtigere udbetaling af tillæg for opsat pension m.v.) af 3. januar 2018, tilgængelig her:

foreslåede § 23, stk. 6, sker en videreførelse af de skærpede optjeningskrav for flygtninges adgang til at modtage seniorpension.

Instituttet har tidligere i høringsvar af 7. december 2010 og 7. juli 2015 vurderet spørgsmålet om foreneligheden med FN's Flygtningekonventions artikel 23 i relation til folkepension (brøkpension). Instituttet kritiserede ved begge lejligheder, at lovforslagene ikke indeholdt en vurdering af forslaget forhold til menneskeretten.²

I bemærkningerne til de tidligere lovforslag i 2010, 2015 og 2018 fandt regeringen, at ændringerne var i overensstemmelse med Flygtningekonventionen. De daværende regeringer fandt, at det af flygtningekonventionens bestemmelser ikke kunne udledes, at en flygtning skal ligestilles med en dansk statsborger, der har opholdt sig her i landet hele sit liv, og at afskaffelsen af adgangen for flygtninge til at medregne bopælstid i hjemlandet indebar en ligestilling mellem flygtninge og danske statsborgere.

Instituttet fandt derimod, at den foreslåede formelle ligestilling mellem flygtninge og danske statsborgere samt andre udlændinge formentlig måtte antages ikke at være i overensstemmelse med Flygtningekonventionen og andre internationale menneskerettighedskonventioner. Instituttet fremhævede imidlertid, at spørgsmålet ikke kunne afklares endeligt, fordi der ikke findes autoritative fortolkningsbidrag fra internationale domstole, fordi der ikke forelå viden om, hvor mange danske statsborgere der efter ophold i udlandet er afskåret fra at modtage fuld pension, og fordi der ikke forelå viden om, hvordan andre lande behandler flygtninge i forhold til egne statsborgere.

Instituttet gentager sin bemærkning fra tidligere høringsvar om, at formålet med Flygtningekonventionens bestemmelser er at sikre, at flygtninge reelt får samme offentlige hjælp og støtte som landets egne statsborgere. Bestemmelsen er udtryk for en pligt til – i lyset af flygtninges særlige baggrund – at behandle flygtninge som egne

---

<https://menneskeret.dk/hoeringssvar/skaerpede-krav-optjening-folkepension-foertidspension-hurtigere-udbetaling-tillaeg>

² Høringsvar vedr. lovforslag om indførelse af en integrationsydelse, ændring af reglerne om ret til uddannelses- og kontanthjælp m.v., harmonisering af regler om opgørelse af bopælstid for folkepension samt genindførelse af optjeningsprincippet for ret til børnetilskud og børne- og ungeydelse for flygtninge m.v., tilgængelig her: https://menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/07_juli_15/84_b_i_ntegrationsydelse_og_genindfoerelse_af_optjeningsprincipper_for_boerneydelser_og_folkepension.pdf

borgere. Grundtanken i Flygtningekonventionen er, at flygtninge, der i øvrigt opfylder betingelserne for at opnå asyl, skal have samme ret til ydelser som landets statsborgere. Flygtninge adskiller sig fra indvandrere og danske statsborgere, der frivilligt tager ophold i udlandet, fordi flygtninge har været nødsaget til at flygte fra deres hjemland.

Hvad angår det nu fremsatte lovforslag kan instituttet af tilsvarende grunde ikke foretage den endelige vurdering af, om borgernes rettigheder krænkes, da det må afklares ved nationale domstole med efterfølgende adgang til international prøvelse ved blandt andet Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

I den forbindelse bemærker instituttet, at i modsætning til de skærpede regler for flygtninges ret til førtidspension i 2018, hvor udkastet blev vurderet i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, indeholder det fremsatte lovforslag ikke en sådan vurdering.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering i forbindelse med Folketingets videre behandling af lovforslagets § 23, stk. 6, tilvejebringer en række nærmere oplysninger, således at forholdet til Danmarks internationale forpligtelser kan vurderes af Folketinget på et fyldestgørende grundlag.

Afslutningsvis skal instituttet bemærke, at der må forventes international kritik af forslaget i forhold til efterlevelsen af FN's Flygtningekonvention. I 2010 kritiserede FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR) således, at de foreslåede regler om optjening af folkepension ikke tog tilstrækkeligt hensyn til den særlige situation, som flygtninge står i. UNHCR fandt derfor, at de foreslåede ændringer medførte forskelsbehandling i strid med forbuddet mod diskrimination.

Der henvises til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings journalnummer 19/07359.

Med venlig hilsen

Emilie Thage

JURIDISK RÅDGIVER

Hørings svar vedrørende lovforslag om seniorpension

Generelle bemærkninger

KL har den 19. november 2019 – parallelt med fremsættelsen for Folketinget – modtaget lovforslag om seniorpension i høring med frist den 25. november 2019. Den sene høring, den uacceptabelt korte høringsfrist og det forhold, at loven vil blive vedtaget få dage før dens ikrafttræden illustrerer en politisk beslutningsproces, der hele vejen igennem har været uskøn og stærkt kritisabel.

Med lovforslaget indføres seniorpension som en ordning, der midlertidigt – indtil en central myndighed i statsligt regi er etableret – skal administreres af kommunerne. Beslutningen om at placere ansvaret uden for kommunerne hviler på et usagligt grundlag, og vil tilmed medføre betydelige meromkostninger for samfundet og en forringet service for de nedslidte borgere, ordningen er tænkt at skulle hjælpe.

Når det så alligevel er besluttet, at ansvaret skal placeres i statsligt regi, er KL helt uforstående over for, at kommunerne pålægges at administrere ordningen i en midlertidig periode. Det forudsætter, at kommunerne fagligt, administrativt og ressourcemæssigt – og i øvrigt uden tid til at forberede sig – skal indrette sig i forhold til en ny ordning. I den givne situation burde den nye ordning udsættes, indtil den myndighed, der varigt skal administrere den, er klar hertil. Det er således kun modvilligt, at kommunerne påtager sig opgaven.

Da lovforslaget, hvormed seniorpensionen indføres, først vedtages ultimo december og træder i kraft 1. januar 2020, vil det som nævnt oven for være en udfordring for kommunerne at forberede sig fagligt, administrativt og ressourcemæssigt på den nye opgave. Herudover er det problematisk, at der på flere punkter af betydning for administrationen af ordningen skal udstedets bekendtgørelser, som kommunen vil have endnu kortere tid til at indrette sig på. Ligesom der må tages forbehold for, at eventuelle IT-mæssige forudsætninger kan være på plads på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

På baggrund af den korte høringsfrist har lovforslaget endnu ikke været politisk behandlet i KL. Der tages derfor forbehold for de bemærkninger, som den politiske behandling måtte give anledning til.

Bemærkninger til konkrete elementer i lovforslaget

Bindinger til klinisk funktion

Der fremgår af lovforslaget, jf. den foreslåede § 26 c, stk.2, at kommunerne kun må anvende praktiserende læger samt sundhedskoordinatorer fra Klinisk Funktion i forbindelse med rådgivning og indhentning af

Dato: 19. november 2019

Sags ID: SAG-2019-02633
Dok. ID: 2840369

E-mail: SIKB@kl.dk
Direkte: 3370 3829

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 4

lægeerklæringer. Kommunernes erfaring er, at der ofte er lange ventetider på lægeerklæringer fra Klinisk Funktion, og at dette i sidste ende ender med at forlænge sagerne unødigt til ugunst for de berørte borgere. Derfor foreslår KL, at lægelige dokumenter kan indhentes fra andre relevante instanser, fx behandlende speciallæge, psykiater, onkolog, reumatolog mv. Konsekvensen af lange ventetider på lægeerklæringer risikerer at være, at kommunerne kan få vanskeligt ved at leve op til forpligtelsen om at træffe afgørelse senest 6 mdr. efter modtagelse af ansøgningen, jf. den foreslåede § 26 d, stk. 2.

Behandling i rehabiliteringsteam

Det fremstår uklart, om sagerne skal behandles på rehabiliteringsteam. Dette bør præciseres. For så vidt at hensigten er, at rehabiliteringsteamet skal behandle sagerne, henledes opmærksomheden på at det vil medføre et stort pres på rehabiliteringsteams. Dette risikerer at betyde lange sagsbehandlingstider, også for andre borgere, hvis sager behandles dér, samt en øget udgift for kommunerne til afholdelse af rehabiliteringsmøder.

Faglig vurdering af arbejdsevne

KL noterer sig, at kommunerne på baggrund af helbredsmæssige oplysninger set i forhold til seneste job af minimum 12 måneders varighed, skal vurdere, om der er tale om en arbejdsevne på højst 15 timer om ugen, jf. den foreslåede § 26 c. Bestemmelsen efterlader et forholdsvist stort fortolkningsrum, hvorfor det bliver afgørende for kommunernes sagsbehandling med en tydelig vejledning med eksempler på dette punkt.

Ret til at få genoptaget sin sag

Kommunerne skal, jf. den foreslåede § 26 d, stk. 3, føre journal over sager, hvori der gives afslag på seniorpension som følge af, at arbejdsevnen ikke vurderes til at være 15 timer eller mindre. Begrundelsen herfor er tilsyneladende, at det skal muliggøre genoptagelse af sagerne, når opgaven overgår til en central myndighed i statsligt regi. Afslag på ansøgninger vil allerede indebære, at borger får en ankevejledning og har mulighed for at klage over afgørelsen. Det forekommer at være et u hensigtsmæssigt brug af ressourcer at forpligte kommunerne på en sådan journalføring.

Bemærkninger til lovforslagets økonomiske konsekvenser

KL tager generelt forbehold for de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, og imødeser en DUT-forhandling. KL har dog visse bemærkninger vedrørende lovforslagets økonomiske konsekvenser.

For det første forventer KL, at kommunerne bliver økonomisk kompenseret for den merudgift, som kommunerne pålægges. Dette både i forhold til administrative udgifter, men også i forhold til en den kommunale andel af udgiften til selve ydelsen.

KL bemærker, at den økonomiske compensation bør ske krone til krone for de afholdte udgifter. KL finder det ikke tilstrækkeligt, at udgifterne indarbejdes i midtvejsvurderingen af overførselsskønnet for 2020 i forbindelse med økonomiaftalen for 2021, da compensationen i så fald vil afhænge af en eventuel midtvejsregulering. Kommunerne skal kompenseres for merudgiften, og forventer derfor at denne compensation gives særskilt.

Dato: 19. november 2019

Sags ID: SAG-2019-02633
Dok. ID: 2840369

E-mail: SIKB@kl.dk
Direkte: 3370 3829

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 4

Dato: 19. november 2019

Sags ID: SAG-2019-02633
Dok. ID: 2840369E-mail: SIKB@kl.dk
Direkte: 3370 3829Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København Swww.kl.dk
Side 3 af 4

For det andet undrer det KL, at kommunernes administrative udgifter med opgaven forventes at være faldende. Kompensationens størrelse kan ikke vurderes, da der fortsat er stor usikkerhed om opgavens omfang, som det er nævnt i øvrige afsnit i dette høringssvar.

Bemærkninger til forslaget om på et senere tidspunkt at placere ansvaret for seniorpension i statsligt regi

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kommunerne kun har opgaven i en begrænset periode, hvorefter opgaven overgår til en central myndighed i statslig regi. Efter det oplyste påtænkes opgaven placeret i regi af ATP.

En placering af ansvaret for seniorpensionsordningen i regi af ATP åbner for det første en diskussion af, om myndighedsopgaver bredere set kan og bør privatiseres, herunder også i tilfælde, hvor opgaverne forudsætter faglige og individuelle skøn.

Det rører ved kernen af det system, vi har i Danmark, hvor afgørelser med betydning for borgeren træffes af offentlige myndigheder, der er underlagt dels et forvaltningsretligt kontrolsystem, der skaber gennemsikuelighed og retssikkerhed for borgeren, dels et politisk ansvar.

For det andet rejses der hermed et helt grundlæggende spørgsmål om, hvordan opgaverne på de centrale velfærdsområder løses. Med en privatisering – eller blot statsliggørelse – af disse opgaver, brydes med tanken om, at velfærdsopgaverne løses tæt på borgeren med den mulighed for tværfaglige løsninger, dialog, nærhed og ansvarliggørelse, der ligger heri.

Målgruppen for seniorpension har ofte komplekse problemer, som håndteres i andre kommunale forvaltninger. Her er helhedstænkning og samspil med de øvrige kommunale forvaltningsområder en væsentlig forudsætning for at kunne sikre den enkelte borger en værdig og perspektivrig sagsbehandling.

KL er bekymret for, at opgavens placering uden for kommunerne vil begrænse mulighederne for at tænke helhed ind i den støtte og omsorg, som ydes til den enkelte. Dermed er der ikke alene risiko for, at borgeren oplever dårligere service i forhold til behandlingen af ansøgning om seniorpension, men også afledt i eventuelle sager på andre områder, som borgeren måtte have i kommunen.

I forlængelse heraf kan nævnes, at udskillelsen af seniorpension fra det kommunale myndighedsansvar indebærer risiko for, at den statslige myndighed tilkender seniorpension til personer, der ved en kommunal sagsbehandling i stedet fx var blevet visiteret til fleksjobordningen.

KL undrer sig over den manglende hensyntagen til den samlede offentlige økonomi i denne henseende. Samfundsøkonomisk vil det have stor gevinst at placere opgaveansvaret for administrationen i kommunerne, som kender størsteparten af de berørte borgere. Som konsekvens af en placering i

statsligt regi vil der derfor være tale om en bekostelig dobbelt sagsbehandling.

KL vil grundlæggende være modstander af, at kommunerne, ved en placering af ansvaret for seniorpensionsordningen uden for kommunerne, får et økonomisk ansvar relateret til ydelsen. Udgifterne til ydelsen bør følge den myndighed, som har bevillingsansvaret.

Med venlig hilsen

Laila Kildesgaard

Henrik Thomassen

Dato: 19. november 2019

Sags ID: SAG-2019-02633
Dok. ID: 2840369

E-mail: SIKB@kl.dk
Direkte: 3370 3829

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 4

København, d. 25. november 2019

Høringssvar fra Kvinderådet

Kvinderådet har et par generelle bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension).

Vi vil gøre opmærksom på, at forhold, der handler om arbejdstid, arbejdsmarkedstilknytning og pension typisk påvirker mænd og kvinder forskelligt. Det er et vigtigt opmærksomhedspunkt i udformningen af seniorpensionen såvel som øvrige modeller for tidlig tilbagetrækning for nedslidte.

Det fremgår af bemærkningerne, at fuldt indfaset vil der være ca. 17. 200 personer i seniorpensions-ordningen i 2025. *Det fremgår ikke, hvordan dette fordeler sig på køn?*

Ved langvarig arbejdsmarkedstilknytning forstås 20-25 års sammenlagt beskæftigelse, hvor en ugentlig arbejdstid på mindst 27 timer opgøres som fuldtidsbeskæftigelse. Deltidsbeskæftigelse kan omregnes forholdsmæssigt til fuldtidsbeskæftigelse. Her gør vi opmærksom på, at det er vigtigt at tage hensyn til mænds og kvinders forskellige brug af barselsorlov og overvægten af kvinder med deltidsarbejde, samt de andre forskelle i mænds og kvinders liv, der kan spille ind på arbejdsmarkedsdeltagelsen.

Endelig er det vigtigt at tage hensyn til, at mænds og kvinders pensionsforhold generelt er forskellige (mænd har eksempelvis i langt højere grad end kvinder private pensioner), således at de nye regler i deres samspil med eksisterende pensioner kommer til at virke ens for mænd og kvinder. Jf. Ligestillingsloven skal offentlige myndigheder indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning.

Med venlig hilsen

Lise Johansen

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Njalsgade 72A
2300 København S

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

København
den 25. november 2019

Lederne har den 19. november 2019 modtaget lovforslag om indførelse af seniorpension i høring.

Lovforslaget udmønter en del af Aftale om ret til seniorpension for nedslidte. Med forslaget indføres seniorpension, som er en ny og mere lempelig, helbredsbetingsbetaget tilbagetrækningsordning for seniorer med langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Lederne kan støtte, at der indføres seniorpension, som erstatter den nuværende seniorførtidspension, der ikke har fungeret efter hensigten.

Med indførelsen af seniorpension sikres der bedre og rimelige muligheder for, at nedslidte – uanset branche eller anden baggrund - kan forlade arbejdsmarkedet i værdighed og i økonomisk tryghed.

Lederne har noteret sig, at der i lovforslaget er lagt op til, at det er kommunerne, der skal træffe afgørelse om seniorpension. Lederne skal hertil bemærke, at man har en klar forventning om, at det kun er i en kortere overgangsperiode, at det er kommunerne, der træffer afgørelse om seniorpension. Lederne forventer, at afgørelser om seniorpension efter en overgangsperiode, overgår til en statslig myndighed.

Både i overgangsperioden, hvor kommunerne træffer afgørelse, og når afgørelser om seniorpension overgår til en statslig myndighed, er det afgørende, at ordningen indrettes således, at sagsbehandlingen ikke bliver tung og bureaukratisk. Det er vigtigt, at ordningen indrettes således, at der hurtigt kan træffes afgørelse om ret til seniorpension.

Med venlig hilsen

Kim Møller Laursen

Lederne

Vermlandsgade 65
2300 København S

Telefon 3283 3283

www.lederne.dk

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

25. november 2019

Sagsnr: 2019- 8012

Læger vil ikke tage stilling til tildeling af seniorpension

Af lovforslaget fremgår, at borgerne selv kan ansøge om seniorpension, hvis de opfylder to kriterier: 1) 6 år eller mindre indtil folkepensionsalder og 2) langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet (20-25 år).

Et af kriterierne for at kunne få tildelt seniorpension, er, at man har en arbejdsevne på 15 timer eller mindre om ugen i forhold til seneste job.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at *”vurderingen af arbejdsevnen primært vil skulle ske på baggrund af oplysninger om ansøgerens helbred og helbredets betydning for arbejdsevnen”*.

Det må således forventes, at lægelige oplysninger kommer til at spille en afgørende rolle i vurderingen af, om en person kan tildeles seniorpension.

For Lægeforeningen er det afgørende, at læger ikke skal tage stilling til tildeling af seniorpension. Vi anser det for afgørende, at tilliden mellem læge og patient beskyttes, og at læger ikke skal træffe afgørelse om patienters forsørgelsesgrundlag.

Lægeforeningen skal i den anledning henlede opmærksomheden på den såkaldte Fælleserklæring mellem Lægeforeningen og det daværende Socialministerium fra 1998. Her er det aftalt, at lægers opgave er at foretage en helbreds-vurdering af patienten, mens det er myndighedernes opgave at afgøre tildeling af ydelser som eksempelvis pension.

Det er Lægeforeningens opfattelse, at principperne i Fælleserklæringen fortsat skal være gældende.

Lægeforeningen skal samtidig understrege, at det ikke er en lægelig opgave at udtale sig om, hvorvidt en person kan arbejde under eller over 15 timer om ugen.

Læger udtaler sig mere generelt om patienters funktionsevne o.lign., der kan støtte myndighedernes vurdering af, om en person kan arbejde under eller over 15 timer om ugen.

Endelig kan det overvejes at fastsætte nærmere rammer for (gen)ansøgning, således at omfanget af lægelige vurderinger begrænses.

Lægeforeningen bemærker, at det er uklart i lovforslaget, hvem der skal finansiere opgaven vedr. indhentningen af lægelige vurderinger.

PLO skal desuden særligt bemærke følgende:

Udarbejdelse af helbredsattester sker typisk ved den praktiserende læge.

Der er i øjeblikket stor mangel på praktiserende læger. Yderligere attestarbejde vil tage tid fra de praktiserende læger i forhold til behandling til syge borgere.

Antallet af ansøgere er ukendt, men det må forventes, at der skal udarbejdes et større antal helbredsattester på baggrund af den nye seniorpensionsordning. Navnlig fordi borgerne selv kan ansøge, og senere genansøge med ny lægelig vurdering.

I en tid med stor mangel på praktiserende læger i størstedelen af landet, er tiden ikke til at pålægge de praktiserende læger yderligere papirarbejde, som ikke tjener til at fremme sundheden.

PLO vil derfor opfordre til, at det ikke bliver den praktiserende læge, som skal forestå helbredsbeholdning for seniorpension, men at det primært bliver andre læger, f.eks. læger med særlig viden inden for helbredsforholds indvirkning på en patients funktionsevne, der kommer til at udarbejde de helbredsmaessige vurderinger.

Fremadrettet dialog

Lægeforeningen ser frem til en dialog med udgangspunkt i ovennævnte bemærkninger og principperne i Fælleserklæringen - om, hvad læger kan bistå med i forbindelse med udmøntningen af lovforslaget om indførelse af seniorpension.

Høringsfrist

Lægeforeningen vil gerne understrege, at foreningen finder en høringsfrist på mindre end en uge uacceptabel og i strid med de principper, der bør følges for at sikre god lovkvalitet, hvilket er mindst 4 ugers høringsfrist.

Vi finder det særligt alvorlig, når der ikke umiddelbart findes saglige argumenter, som kan begrunde den korte høringsfrist.

Med venlig hilsen

Andreas Rudkjøbing

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Njalsgade 72A
2300 København S

25.11.19

Høring over udkast til lovforslag om indførelse af social pension

Psykiatrifonden skal, trods den korte frist, takke for muligheden for at kommentere udkastet.

Der ikke er gjort noget forsøg på at definere ”nedslidte” bortset fra, hvad den enkelte selv måtte lægge i begrebet. Det fremgår dog tydeligt, at der først og fremmest er tænkt på mennesker, som er blevet fysisk skadede af en langvarig fysisk belastende indsats på arbejdsmarkedet.

Det anerkendes, at psykisk nedslidning ikke er eksplicit undtaget, og at psykisk skade forbigående er nævnt. Alligevel savner Psykiatrifonden, at psykisk nedslidte i højere grad eksplicit nævnes som ligeberettigede til pension som modvægt til den underforståede massive optagethed af fysisk nedslidning.

Det er velkendt, at det på området for tilkendelse af førtidig pension har været tiltagende vanskeligt at opnå denne rettighed på baggrund psykisk begrundet nedsat arbejdsevne. Psykiatrifonden frygter, at denne forskelsbehandling også vil vise sig på, det her omhandlede område.

Psykiatrifonden stiller sig gerne til rådighed for et evt. arbejde mhp. nærmere at formulere lige rettigheder for mennesker, som er psykisk nedslidte.

De venligste hilsner

Per Vendsborg
Overlæge
Psykiatrifonden

Psykiatrifonden
Hejrevej 43
2400 København NV

3929 3909
pf@psykiatrifonden.dk

CVR 1917 4883
Bank 3001 7950741613

psykiatrifonden.dk

Charlotte Hvid Olavsgaard

Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk
Sendt: 22. november 2019 13:10
Til: Marianne Jansteen Eskesen; Mette Pedersen; Charlotte Hvid Olavsgaard; Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Emne: SV: Høring vedr. lovforslag - frist 25. november 2019 kl. 12.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 19. november sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre lov i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Ledelsessekretariatet

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Fra: Charlotte Hvid Olavsgaard <cho@star.dk>

Sendt: 19. november 2019 13:27

Til: samfund@advokatsamfundet.dk; Ankestyrelsen <ast@ast.dk>; ase@ase.dk; Udbetaling Danmark, <pote@atp.dk>; avs-slagelse@stofanet.dk; info@bedrepsykiatri.dk; Kristian Bak <KBA@star.dk>; info@businessdanmark.dk; kontakt@dff.net; ds@socialrdg.dk; dh@handicap.dk; info@danskepatienter.dk; regioner@regioner.dk; info@danske-seniorer.dk; Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; mail@dukh.dk; dch@dch.dk; erst@erst.dk; mail@finansraadet.dk; Finanstilsynet@ftnet.dk; FA@FANET.DK; fsd@socialchefforeningen.dk; fp@forsikringogpension.dk; fifu@f-f.dk; Info - Frivilligrådet <Info@frivilligraadet.dk>; fsr@fsr.dk; center@humanrights.dk; info@jobraadgiverne.dk; KL, <kl@kl.dk>; info@kmd.dk; kto@kto.dk; kontakt@kooperationen.dk; kaf@kaf.dk; pol.sekr@krifa.dk; lap@lap.dk; dadl@dadl.dk; info@pension.dk; pf@psykiatrifonden.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; Rigsrevisionen <info@rigsrevisionen.dk>; Rådet for Socialt Udsatte <post@udsatte.dk>; sand@sandudvalg.dk; landsforeningen@sind.dk; shk@sundhedskartellet.dk; aeldresagen@aeldresagen.dk; kr@bdo.dk; lmsj@satsforvaltning.dk

Cc: Mette Pedersen <mepe@star.dk>; Marianne Jansteen Eskesen <maja@star.dk>

Emne: Høring vedr. lovforslag - frist 25. november 2019 kl. 12.

Til høringsparterne

Modtag venligst den vedhæftede høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorension).

Bemærk den korte høringsfrist til mandag den 25. november 2019 kl. 12.

Venlig hilsen

Charlotte Hvid Olavsgaard

Specialkonsulent

Kontoret for Sociale Ydelser

T 72 21 76 73 | cho@star.dk

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Njalsgade 72A | 2300 København S

T 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Danish Agency for Labour Market and Recruitment

Njalsgade 72A | 2300 Copenhagen

T +45 72 21 74 00 | star@star.dk | www.star.dk

Følg os på LinkedIn

Læs på star.dk om styrelsens håndtering af dine personoplysninger

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

HØRINGSSVAR

Dato: 27. november 2019

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Hermed fremsender Rådet for Etniske Minoriteter sit høringssvar. Rådet skal indledningsvist beklage, at høringen ikke er blevet fremsendt til Rådet som høringspart. Dette er også grunden til, at Rådet desværre ikke har været i stand til at overholde høringsfristen, hvilket er særlig problematisk, idet forslaget er sendt i høring samtidig med fremsættelsen for Folketinget. Rådet finder dette særdeles kritisabelt, særligt henset til at lovforslaget vedrører pensionsområdet, hvor der gælder helt særlige og endvidere temmelig komplicerede regler for flygtninge og indvandrere i Danmark. Med forslaget indføres den nye seniorpension som erstatning for den tidligere seniorførtidspension. Rådet har ingen indvendinger imod selve forslaget om at erstatte seniorførtidspensionen med seniorpension. Det fremgår af "Aftale om ret til seniorpension for nedslidte" fra maj 2019, der ligger til grund for lovforslaget, at "Personer, der tilkendes seniorpension, får udbetalt en sats svarende til førtidspension frem til folkepensionsalderen. Ydelsen på førtidspensionsniveau sikrer et fornuftigt forsørgelsesgrundlag". Dette fornuftige forsørgelsesgrundlag gælder desværre ikke for de personer, der er omfattet af de skærpede optjeningsregler for førtidspension, der blev ved L442 af 8. maj 2018. Loven indebar blandt andet en skærpelse af optjeningskravet for ret til førtidspension. Rådet har i tidligere høringssvar udtrykt bekymring for, at reglerne får alvorlige konsekvenser for gruppen af flygtninge, idet man ved at tildele flygtningene brøkdelpension vil skabe en gruppe af meget dårligt stillede borgere, der tilmed ikke har mulighed for at indrette sig eller afhjælpe situationen. Rådet sætter i lighed med hvad vi gjorde i 2017, spørgsmålstegn ved, hvorvidt de nye regler skaber en reel ligestilling, eller om de i realiteten diskriminerer flygtninge. Rådet henviser i den forbindelse til vores høringssvar af 22. december 2017, ligesom vi henset til den korte høringsfrist for nærværende udkast til lovforslag skal henvise til høringssvaret fra Institut for Menneskerettigheder.

Med venlig hilsen

Halima El Abassi

Forkvinde for Rådet for Etniske Minoriteter

SOS Racisme
Nørre Allé 7
2200 København N
sos@sosracisme.dk
www.sosracisme.dk

SOS Racisme

Hørings svar fra SOS Racisme vedr. seniorpension

D. 25. november 2019

Til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
att. maja@star.dk; mepe@star.dk; cho@star.dk; star@star.dk

SOS Racisme har ikke fået sendt det aktuelle lovforslaget i høring: Lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension), svarfrist 25. november 2019 kl. 12.

Vi er blevet gjort opmærksom på lovforslaget fra Institut for Menneskerettigheder, da vi ikke stod på høringslisten, men har således kun haft få dage til at undersøge det i. Vi vil fremover bede om at få lovforslag der omtaler udlændinge tilsendt til høring. Under alle omstændigheder er høringsfristen urimelig kort og langt under de 4 uger, den normalt bør være.

SOS Racisme har følgende bemærkninger:

1. Definition af hvornår seniorpension kan komme på tale:

Selve lovteksten, der definerer muligheden for seniorpension i §26 a, er svær at forstå, ulogisk og vist nok sprogligt ikke helt korrekt.

Hvad menes der egentlig med, at arbejdsevnen er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen "i forhold til seneste job"? Vil det ikke være mere korrekt og lettere forståeligt at skrive:

Enten: "personens arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen".

Eller: "personens arbejdsevne er varigt nedsat til højst 15 timer om ugen, medens personen før har kunnet arbejde mere end 15 timer om ugen."

Begrundelse: Ved nedslidning kan nedsættelsen af arbejdsevnen manifestere sig gradvist. Derfor er det mærkeligt at referere til seneste job i denne vurdering, da arbejdsevnen reelt kan have været nedsat dér som følge af fx: slidgigt og smerter, træthed, udbrændthed, koncentrationsbesvær, søvnløshed, eller begyndende nedsatte kognitive evner og nedsat fleksibilitet. Arbejdstageren har måske forsøgt at bruge al sin energi på at slå til i jobbet for at bevare det, eller kan være gået gradvist ned i arbejde.

2. Ligestilling i forhold til udlændinge:

Teksten i lovforslaget er meget tung og med rigtig mange henvisninger til diverse paragraffer, som ikke er til at gennemskue i "Bemærkninger til lovforslaget".

Vedr. opholdskrav for at få fuld pension til seniorpension, førtidspension såvel som folkepension er SOS Racisme principielt imod det, når det gælder flygtninge, der jo skal behandles på lige fod med indfødte danskere.

For personer med udenlandsk baggrund, kan det være vanskeligt eller umuligt at dokumentere, hvor man har boet, de seneste 40 år, selv de seneste ti år kan være umulige at dokumentere, hvilket er en af

grundene til at Beskæftigelsesministeren har ønsket at opholdskravet forsvinder hvad angår dagpengeudbetalinger. Det afstedkommer både uretfærdighed og et stort arbejdspress, manglende dagpengeudbetalinger for lønmodtagerne og en stor arbejdsbyrde for A-kasserne.

Når det gælder dokumentation af beskæftigelse er det særlig vanskeligt for borgere af udenlandsk herkomst at dokumentere dette igennem de seneste 30 - 40 år.

Ofte har man ikke fortsat ansættelsespapirer fra alle ansættelser, og i mange tilfælde kan virksomheder være nedlagt, og vil ikke kunne udlevere en sådan dokumentation. Har man været selvstændig, er det heller ikke altid man vil kunne dokumentere dette.

I mange fattige lande, kan arbejdet have været udokumenteret, fx som gadesælger, landmand, som ansat hos en landmand, kvæghyrde, eller i en mindre butik eller andet mindre foretagende.

Endnu større vil vanskelighederne være med dokumentation af beskæftigelse og arbejdsmarkedstilknytning i udlandet.

Derfor kan forslaget komme til at stille udlændinge ringere i flere henseender:

1. De fleste udlændinge kan kun få en brøkpension. Kun udlændinge fra velfungerende lande, og som har arbejdet i det offentlige eller hos virksomheder, der fortsat findes, vil kunne supplere den nedsatte pension med pension fra oprindelseslandet, med mindre de har sørget for at medbringe andre dokumentation.
2. De fleste har ikke mulighed for at dokumentere arbejdet i andre lande. Flygtninge vil muligvis kunne bringe familie i hjemlandet i fare, hvis de spørger om dokumentation.
3. Flygtninge vil kun have haft mulighed for lønarbejde efter de har fået opholdstilladelse i Danmark, hvilket kan tage flere år, ligesom de vil have svært ved at komme i arbejde indtil de taler godt på dansk.
4. Når seniorførtidspensionen bortfalder, vil denne gruppe efter alt at dømme stå ringere end før.

Konklusion:

Flygtninge:

SOS Racisme mener, at hvis seniorpensionen gennemføres, skal det gøres på en måde, så flygtninge ligestilles med danske statsborgere, dog således at de ikke behøver at opfylde **dokumentationskravene til ophold**. Hvis de alligevel skal dokumentere opholdstiden, bør den regnes fra ankomsten til Danmark.

Desuden mener vi, at **dokumentationskravene for den del af den langvarige arbejdsmarkedstilknytning**, der har fundet sted i udlandet eller oprindelseslandet skal slækkes, så det vil være nok at underskrive en tro- og love-erklæring herom. Desuden at opholdskravet udgår. Hvis det ikke udgår, bør opholdstiden regnes fra den dag, de ankommer til Danmark.

Andre af udenlandsk herkomst:

Det vil være umuligt for mange at dokumentere ophold og arbejde i deres oprindelsesland, og i tænker, at man også her bør nøjes med en tro- og love-erklæring. Brøkpensionen i sig selv er uretfærdig for dem, der ikke kan supplere den med pension fra hjemlandet.

Med venlig hilsen,
For SOS Racisme
Anne Nielsen

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
maja@star.dk, mepe@star.dk, cho@star.dk og star@star.dk

25. november 2019 • ASD

Hørings svar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med lovforslaget om indførelse af seniorpension.

Ældre Sagen bakker op om aftalen om seniorpension og vil derfor gerne udtrykke sin tilfredshed med, at regeringen er tiltrådt forliget og viderefører aftalen om seniorpension.

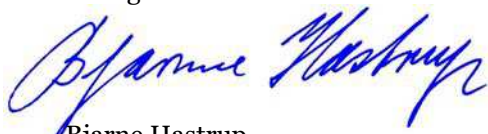
Ældre Sagen finder det vigtigt, at borgere har muligheden for at søge om seniorpension allerede fra 1. januar 2020. Derfor er Ældre Sagen tilfreds med, at dette nu bliver muligt med lovforslaget.

Det er dog afgørende for Ældre Sagen, at det fremgår direkte af lovforslaget, hvornår opgaven med at træffe afgørelse om seniorpension senest skal overgå fra kommunerne til en central myndighed i statsligt regi, da der alene er tale om en midlertidig løsning. Ældre Sagen finder, at dette senest bør ske senest pr. 1. januar 2021.

Ældre Sagen foreslår ydermere, at borgere, som får afslag på seniorpension, fordi de ikke opfylder seniorpensionens krav til nedsættelse af arbejdsevnen, får ret til at få bevilget et fleksjob, hvis de i øvrigt lever op til kriterierne for fleksjob. Arbejdsevnen skal dog udelukkende vurderes i forhold til borgerens tidligere erhverv og uden, at der skal iværksættes beskæftigelsesrettede indsatser med henblik på at udvikle arbejdsevnen.

Forslaget vil give seniorer, som har haft langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet, mulighed for at bruge deres resterende arbejdsevne i et fleksjob uden, at de skal igennem arbejdsprøvning som fx ressourceforløb først.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør

Notat

25. november 2019
Side 1 af 3

Til	Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
Til	Orientering
Kopi til	Mette Pedersen, Marianne Jansteen Eskesen, Charlotte Hvid Olavsgaard

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

Høringsbidrag til lov om indførelse af seniorpension

Nedenstående bemærkninger vedrører lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af seniorpension)

Rehabiliteringsteamets rolle

- § 26 c.
Stk. 2. Kommunen kan ved behandlingen af sager om seniorpension kun benytte sundhedsfaglig rådgivning og vurdering fra den kliniske funktion og den praktiserende læge, jf. §§ 13 og 15 i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.
Stk. 4. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter forhandling med ministeren for sundhed og ældre nærmere regler om samarbejdet mellem kommuner og regioner om sundhedsfaglig rådgivning og vurdering i sager om seniorpension.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at "der er tale om en regel, der i dag gælder for behandling af sager om førtidspension, og som skal videreføres i den nye ordning".

Bemærkninger:

Aarhus Kommune har noteret, at der i lovforslaget § 26 c, stk. 2. henvises til §§ 13 og 15 i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen, og ikke som i § 19, stk. 3 i lov om social pension til §§ 13-15 i lov om organisering og understøttelse.

Aarhus Kommune finder, at der er behov for en præcisering af, hvordan samarbejdet mellem kommunen og regionen skal foregå i praksis, herunder en angivelse af rehabiliteringsteamets eventuelle rolle i sager vedr. seniorpension. Aarhus Kommune er usikker på, om unladelsen af henvisningen til § 14 i lov om organisering og understøttelse skal forstås således, at sager vedr. seniorpension skal gå udenom rehabiliteringsteamet? I givet fald under hvilke rammer skal samarbejdet med regionen da foregå?

Faglig service

Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

Direkte telefon: 41 86 43 40

Direkte e-mail:
kite@aarhus.dk

Sag: 19/083369-5

Sagsbehandler:
Kirstine Thalund Eriksen

25. november 2019
Side 2 af 3

Hvis det er korrekt forstået, at sager vedr. seniorpension skal gå udenom rehabiliteringsteamet, hvorledes skal henvisningen til § 15 i lov om organisering og understøttelse da forstås? Og er det i givet fald en forglemmelse, at der ikke er indsat en henvisning til seniorpension i denne paragraf på lige fod med sager om jobafklaringsforløb, ressourceforløb, fleksjob osv.

Dokumentation for arbejdsevne

- *§ 26 c. Grundlaget for en afgørelse om tilkendelse af seniorpension skal bestå af:*
  - 1) *Dokumentation for personens langvarige tilknytning til arbejdsmarkedet.*
  - 2) *Beskrivelse af de arbejdsfunktioner personen har udført i seneste job.*
  - 3) *Dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i seneste job.*
  - 4) *Den faglige forklaring på, hvorfor pågældendes arbejdsevne anses for varigt nedsat til højst 15 timer om ugen i forhold til seneste job.*

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der skal foreligge dokumentation for personens ressourcer og udfordringer i seneste job, som typisk vil være i form af lægeerklæringer, hvor personens helbredsmæssige udfordringer og funktionsevne beskrives. Det fremgår endvidere, at der ved vurderingen af borgerens arbejdsevne skal tages udgangspunkt i de oplysninger, der allerede foreligger, fx lægeerklæringer og -attester samt anden dokumentation for helbredsmæssige begrænsninger.

Hvis der ikke foreligger nogen helbredsmæssig dokumentation, eller den foreliggende dokumentation ikke er tilstrækkelig til, at der kan foretages en konkret og fyldestgørende vurdering af arbejdsevnen i forhold til seneste job, skal kommunen indhente de nødvendige og helbredsmæssige oplysninger via ansøgeres egen læge eller klinisk funktion.

Bemærkninger:

Aarhus Kommune har noteret, at det med lovforslaget ønskes, at kommunens vurdering af arbejdsevnen primært skal ske på baggrund af helbredsmæssige oplysninger. Kommunen ønsker i den forbindelse, at det præciseres med hvilken vægt den lægelige dokumentation indgår? Herunder om kommunen reelt har et selvstændigt skøn i forhold til arbejdsevnen, hvis det fx i en lægeerklæring er fastslået, at borgerens arbejdsevne er under 15 timer om ugen, eller om oplysningerne i lægeattesten alene skal lægges til grund for kommunens afgørelse?

Rent praktisk ser Aarhus Kommune endvidere det gerne præciseret, om der til brug for behandlingen af seniorpension skal indhentes en særlig lægeat-

test, eller om LÆ 265 skal benyttes? Samt om det forventes at kommunen afholder eventuelle udgifter hertil?

25. november 2019
Side 3 af 3

Dokumentation for langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet

- *§ 26 c. Grundlaget for en afgørelse om tilkendelse af seniorpension skal bestå af:
1) Dokumentation for personens langvarige tilknytning til arbejdsmarkedet.*

Det fremgår af bemærkninger til lovforslaget, at reglerne for vurdering af opfyldelse af kravet om langvarig tilknytning til arbejdsmarkedet skal svar til det krav om langvarig tilknytning, der i dag gælder for at kunne søge om førtidspension efter reglerne om seniorførtidspension, jf. § 17, stk. 3, i lov om social pension

Bemærkninger:

Kommunen oplever ofte i sager om seniorførtidspension efter gældende regler udfordringer i forhold til dokumentationen for selvstændig erhvervsdrivendes langvarige tilknytning til arbejdsmarkedet. Kommunen finder derfor, at der er behov for en beskrivelse af og retningslinjer for, hvordan kommunen skal forhold sig til de oplysninger, som kommunen indhenter fra ATP.

Som eksempel kan nævnes selvstændig erhvervsdrivende, som har haft egen virksomhed i 20-25 år, men hvor indtægten opgjort på årsbasis svarer til 100.000 kr. eller derunder. Hvis omsætningen i virksomheden har været lav, skal denne så omregnes til svarende antal arbejdstimer på baggrund af mindstelønnen, eller lægges det til grund at borgeren, som det er oplyst i tro- og love erklæringen, har arbejdet fuldtid men for en timeløn, ligger langt under mindstelønnen.